

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 84 (3530) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

Sztaniszlounál és a Tatar-hágó kijáratában

Nemcsak megállították, de részben vissza is vetették az ellenséget a magyar csapatok

A fontosabb irányokban megindult német-magyar ellentámadások jelentős terepszakaszok birtokbavételét eredményezték — Zavaró-jellegű volt a tegnapi esti ellenséges berepülés

A Magyar Távirati Iroda jelenti: I. számú hadijelentés. A honvédezerkar főnöke közli:

A kárpáti átjárók védelmére előretolt biztosító egységeink mintegy két hét óta harci érintkezésben vannak az ellenséggel. Együttműködve német kötelékekkel, az ellenség további térnyerését megállították. A fontosabb irányokban megindított ellentámadásaink a szívesen védekező ellenséget visszaverték és jelentős terepszakaszok birtokbavételét eredményezték.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Folyó hó 14-én az esti órákban, egyes ellenséges repülőgépek, széles kiterjedésben léptek át az ország déli és délnyugati határát és a Dunántúlt, valamint a Duna-Tisza között átrepülve, északi irányban elhagyták a magyar légteret.

A visszarepülés a késő éjszakai órákban, a berepüléssel egyező utvonalon folyt le. Egyes helyeken a légvédelmi tüzérsg működésbe lépett. Bombázásról jelentés nem érkezett. A berepülés zavarójellegű volt.

Igen komoly és le nem becsülhető ellenfélnek bizonyultak ismét a magyar csapatok

A MTI jelenti: Illetékes katonai helyekről közli:

A múlt hetek hadieseményeiről kétség-telenül megállapítható a szovjet hadvezetés szándéka, hogy igen nagy erőkkel támadva egyrészt Románián, másrészt Magyarországon át melőbb a Balkánra jusson. E hadművelet keretében a Tarnopolnál megindított támadás, mint ismeretes, már elérte a Kárpátok lábait, de Csernovic környékén a német haderő, ettől északra pedig a Tatar-hágó kijáratában a készenléte helyezett magyar hegyicsapatok, Sztaniszlounál pedig az eddig megszálló feladatokat ellátó magyar erők a támadást nemcsak megállították, hanem részben vissza is vetették. A magyar csapatok ebből a harcból ezer éves katonai multjukhoz méltóan vették ki részüket. Hősiességükkel igen komoly és le nem becsülhető ellenfélnek bizonyultak, határozottan megcáfolva sok esetben az ellenség elhamarkodott győzelmi hazugságait. Így a sztaniszloui harcokban éppen az az eddig vasuti biztosító szolgálatot ellátó és csak ennek a feladatnak megfelelő felszereléssel ellátott hadosztály tűnt ki fényesen, amelyről hetekkel ezelőtt már az orosz hadvezetés azt állította, hogy teljes egészében elfogták.

Büszkeséggel állapíthatjuk meg a lefolyt harcokból, hogy a magyar katona hősiessége, kitartása, küzdőképessége töretlen. Ellenfelével szemben a harcot minden körülmények között elfogadja. A támadó szovjet páncélosok zömét —supán kézfegyverrel (kézigránát) semmisítették meg.

A hősiesség és önfeláldozás legnagyobb esetei közé tartozik Lövey Dániel utászszázalóbeli zászlós haditéte, aki hasonlóan a japán repülőök önfeláldozásához, nagymennyiségű robbanóanyaggal együtt rávetette magát egy T-34 mintájú

szovjetpáncélosra és miközben azt megsemmisítette, maga is hősi halált halt.

Lisszabonból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A brit hírszolgálat a moszkvai rádió hivatalos közleménye alapján jelenti, hogy Nikolaj Fedorovics Votutin tá-

bornok, súlyos műtét következtében, pénteken éjjel Kievből meghalt.

Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Roosevelt pénteken a hadseregnek és tengerészetnek parancsot adott, hogy vegyék át egy fegyverkezési főzet vezetését és ügyvitelét, mert munkamegszakítás veszélye fenyegetett — jelenti a brit hírszolgálat Washingtonból. — Az üzemek vezetőségei haboztak bér-emeléseket bevezetni, holott az emeléseket döntőbíráóság állapította meg.

Amszterdam. (MTI.) A NTL jelenti: A brit hírszolgálat jelentése szerint szombaton éjjel Dublinban közzétették, hogy Dublin és Liverpool között, a brit hatóságok korlátozó rendelkezései értelmében megszűnik a légitforgalom.

Amszterdam. (MTI.) A NTL jelenti: A brit hírszolgálat Kairóhól jelenti, hogy pénteken este közzétették az új görög kormány tagjainak névsorát. Venizelos Sophoklesz ezredes a miniszterelnöki tisztégen kívül a hadügyi, tengerészeti, légügyi, valamint az igazság és külügyi tárcákat is betölti

„Magatartásunkat küzdő honvédeink példájához kell igazítanunk“

— mondotta beiktatásakor Keledy Tibor, Budapest új főpolgármestere

A Pest írja:

Pénteken délután ünnepélyes keretek között iktatták be főpolgármesteri székébe Keledy Tibort, aki Kolozsvár polgármesteri székéből jutott a Kormányzó Ur bizalma révén az ország fővárosának főpolgármesteri méltóságába. A belügyminiszter Tomcsányi Kálmán és Horváth Béla államtitkár képviselte. Bódy László dr. helyettes polgármester elnökölt a rendkívüli közgyűlésen és üdvözölte az új főpolgármestert, akit küldöttség hívott a közgyűlésbe.

— A főpolgármester — mondotta a többek között — nem új ember a székesfőváros közigazgatásában, hiszen mint fővárosi vezető tisztviselő, a főváros különböző ügyköreiből nehéz és felelősséggel járó munkát végzett. Az alkotómunka volt mindig a legfőbb jellemvonása.

Az üdvözlés után az új főpolgármester mondott beszédet.

— Mint a főváros hú fia és szolgája — mondotta — nagyon jól tudom, hogy az utolsó száz évben Budapest lelkiéletének nem ilyen irányba alakulása, nem az itt lakó magyarságon ment. Tölte távol álló idegen szellemiség hintette el a szétlúszást és tette folyékonyvá a nemzeti öntudatot.

Magatartásunkat küzdő honvédeink példájához kell igazítani és minden magyar becsületes embert az ő bajtársi szellemüknek kell összefognia. A keresztény nemzeti gondolat maradéktalan szociális megvalósításával, a baráti és szövetséges Német Birodalommal való együttműködéssel a legyőzhetetlen magyar közösségi szellem biztosítja a közös győzelmet.

A BELÜGYI ÁLLAMTITKÁR FELHÍVÁSA

Már eddig is számos esetben jutott a rendőrhatalóságok tudomására, hogy egyes zsidók a zsidókérdés rendezésére kiadott rendeletek alól megkísérelték kivonni magukat. Nemzeti érdek, hogy a zsidórendeletek végrehajtása százszázalékosan megtörténjen.

Ebből a célból Bakó László belügyi államtitkár ezúton fordul a magyar társadalomhoz és kéri minden becsületes magyar közreműködését a rendeletek végrehajtásában. Akinek tudomására jut, hogy a zsidókérdésben kiadott rendeleteket bárki is megszegi, kijátssza, vagy azok alól magát kivonja, tartsa hazafias kötelességének, hogy ezt a legközelebbi közbiztonsági szervnek: csendőrség, rendőrség, nyomozó jelentse.

MEGHATÓ

a közönség áldozatkészsége, amelyet a bombakárosultak irányában tanúsít. Egymásután kopogtatnak szerkesztőségünkbe olvasóink ki nagyobb, ki pedig kisebb adományával. Ma is nagyon meghatott bennünket az egyik adományozó. Őzeveg asszony jött hozzánk, hogy le-
rója magyaros szeretetének adóját. Nevét nem akarja elárulni, csak letesszi szerkesztőségünk asztalára a 100 pengőt, hogy a jó Isten nevében adjuk át szenvedő magyar testvéreinknek, akikre edénhezédett e háborúnak szörnyű csapása. Névtelenül ad, tisztán az összetartozás nagy érzéséről vezérelve. Ez az özvegyasszony megérezte, hogy itt nem is a név a fontos, itt az a lényeges, hogy mindenki adjon valamit tőle telhető módon. Az is meghatott bennünket, amikor mondja, többet szeretett volna dni és adott is volna, de most nem tud többet adni. Ez az özvegyasszony példát mutat mindenkinek. Nemcsak a feleslegéből adott, hanem képességéhez mérten a legnagyobbat adta.

Az adakozók szeméből a meghatottság tükröződik, a szeretet fénye, amely meg akarja simogatni a szenvedő magyar testvéreket. Érezzük, hogy ennél a szeretetnél méltóbb jeleket nem is adhatunk arra, a szavakkal eléggé el nem ítelhető hadászati módszerre, amellyel az ellenség hadakozik ellenünk. Valamikor csak a barbárok jeledkeztek meg az emberiség feltételeiről, ma ellenben a magát műveltnek hirdető angolszások folyamodnak olyan bánásmóddhoz, amelyet a történelem az emberiség örök szégyenének fog majd tartani és amelyet eddig még nem ismert a történelem.

Megdöbbenve állunk a sok-sok adozat mellett: asszonyok, gyermekek, gondolkodó munkások véreznek a gyilkos bombák pusztításában. A világ most látja, hogy minden erejét össze kell fogni az ellenünk törő gyilkos hatalmak ellen. Megdöbbenve kérdezzük azt is, mi lenne a világgal, ha ezek keritenek egyszer kezükbe a hatalmat és ők diktálnák az emberek sorsát. Aki ilyen csúfos szerepre vetemedik s aki pénzzel bérel fel gyilkosra az embereket, annak nincs joga ahhoz, hogy irányító szerepet töltsön be az életben. Mi eddig azt hittük, hogy a katona csak vitézségből és hazája iránti szeretetből harcol, de az ellenség materialista lelkiületére jellemző, még katonáit is megveszteget, hogy amit vitézségből és áldozatos lélekből soha meg nem tettek volna, megtegyék pénzért. Könnyen elképzelhetjük, hogy kik állanak a mostani gyilkosságok kormánykerékénél. Ezek számára mindig csak a pénz volt az Isten, csak a tobzódás volt az életél. Amint eddig lehűzték a munkások bórét s nem volt bennük semmi részvét, most ugyanők ártatlan munkásokat gyilkoltatnak meg, ártatlan gyermekeket és asszonyokat zúznak össze.

Erre csak egy válaszunk lehet: minden erőnket megfeszítve, ha véresen is, harjgó szívet is, de a legnagyobb elszántsággal küzdeni a gyilkos hatalom összetörésén.

(V. J.)

A magyar kormány rendelkezéseinek figyelembevételével és a helyi hatóságokkal egyetértésben foganatosítja intézkedéseit a német biztonsági rendőrség

A közvéleményt nagymértékben foglalkoztatják azok az intézkedések, amelyeket a német biztonsági rendőrség a zsidókkal szemben Nagyváradon foganatosított. Éppen ezért szükségesnek látszik, hogy illetékes helyen szerzett felvilágosítások alapján tájékoztassuk a közönséget erre vonatkozólag.

A német biztonsági rendőrség gazdaságilag és politikailag befolyásos zsidó egyéneket vett őrizetbe. Ezek az őrizetbevételek azonban nem jelentenek olyan eljárást, amely a zsidók végső megoldására irányulna, még kevésbé helyi jellegű, vagy önkényes magatartást. Ezek az intézkedések a magyar kormányzattal egyetértésben és a helyi rendőrhatalmakkal közreműködésével történnek.

Eltérően a kolozsvári intézkedésektől, amelyekről ottani lapok közleményei is beszámoltak, Nagyváradon zsidó asszonyokat és gyermekeket nem vett őrizetbe a német biztonsági rendőrség és ilyen lépésekre a jövőben sem kerül sor Nagyváradon. Az őrizetbe vett zsidók lakásait lepecsételték és a családtagokat eltávolították, de a szükséges vizsgálatok lefolytatása után a családtagok visszatérhetnek a lakásokba, amennyiben azokra a polgármester igényt nem tart.

Előfordulhattak esetek, hogy őrizetbe vett zsidók keresztény magyar házas társai illetve családtagjai is hátrányos helyzetbe kerültek átmenetileg. Illetékes helyen hangsúlyozzuk, hogy keresztény magyar egyéneket ezek az intézkedések nem érinthetnek.

Mindaz, ami a jövőben a zsidók végső megoldásának vonalán történni fog, az európai népek nagy önvédelmi harcában kivívandó győzelem szempontjából szükséges, ami Magyarországnak is életérdeke.

Általánosságban: zsidók ellen helyi jellegű, egyéni akciókat nem folytat a német biztonsági rendőrség, hanem csupán a magyar kormány rendelkezéseinek megfelelően. Annak elbírálásánál is, hogy ki tekinthető zsidónak, a magyar kormány rendelkezései az irányadók. Nem-zsidó egyénekekkel szemben csak abban az esetben foganatosít intézkedéseket a német biztonsági rendőrség, ha kommunista- vagy terrorcselekményekben vétkeztek.

Amit a német katonai hatóságok különböző német szolgálatok, kórházak, vagy elszállásolások céljaira igénybevetnek, semmiestre sem képezi önkényes eljárás tárgyát. A lefoglalt vagyontárgyak a magyar állam tulajdonának tekinthetnek. A német katonai hatóságok egyetlen bűntudatát, képet vagy szöveget sem visznek magukkal; minden a helyén marad s a tárgyak sorsáról a zsidó vagyonok rendezése során a magyar állam hivatott dönteni.

Természetesen pillanatnyilag még nem alakult ki annyira a helyzet, hogy a kormány tervbe vett intézkedéseit a zsidó vagyonoknak magyar kézbe való juttatására vonatkozóan tisztán lássuk, de belátható időn belül ezt a kérdést is rendezni a magyar kormány. E tekintetben most átmeneti időket élünk s a német tényezők, egyetértve a magyar hatóságokkal mindent elkövetnek, hogy

ennek az átmenetnek a lefolyása sürgető és lódásmentes legyen.

Fel kell tételni, hogy a magyarországi zsidó lakosság a vele Nagyvárad magyar lakossága együttérez a nagy cél elérése érdekében hozott intézkedésekkel és a legnagyobb bizalommal viseltetik az eljáró német közegek iránt. Általánosnak kell lennie a belátásnak, hogy a zsidóságnak — mint ahogy ezt a múlt tapasztalatai igazolják — nem lehet helye a magyar életben.

A német hatóságok tiszteletben tartják azokat a kivételezéseket, amelyeket a magyar törvények, illetve kormányrendeletek előírnak. Azokat, akik a magyarországi érdekekben sikraszálltak, akik a magyarokkal sorsközösséget vállalva viselték el szenvedéseiket a múltban s ezen az alapon kivételezték őket, a német biztonsági rendőrség felfogása szerint sem érheti bántódás.

Az őrizetbe vett zsidók egyébként embereséges bánásmódban részesülnek. Azok a célzatos híresztelések, amelyek szerint egyeseket elhurcoltak volna,

nem felelnek meg a valóságnak. Nemcsak hozzátartozóik látogathatják meg az őrizetbe vett zsidókat, hanem üzlet-társaik is, akik üzleti vonatkozású kérdéseket is megbeszélhetnek velük. Utasításokat vehetnek tőlük, aláírásukat kérhetik, stb.

Amennyiben valaki zsidók ellen irányuló magánakciót észlelne a német katonaság részéről, sürgős esetben személyesen, vagy telefonon is panaszt emelhet a német biztonsági rendőrségen (Kapucinus utca 14; telefon 10—11.). Minden jogos panasz esetében azonnali megtorló intézkedés történik.

Meg kell állapítani, hogy a német hadsereg tagjai és a magyar lakosság között igen barátságos viszony alakult ki. Örömmel látja a lakosság a bajtársi viszonyt a német katonák és a magyar honvédség tagjai között is. Amennyiben mégis súrlódások történének, vagy indokolt panaszok merülnek fel, a magyar közönség teljes bizalommal forduljon a biztonsági rendőrséghez.

Közelkeletre tolódik át a világ olajtermelésének súlypontja

A belgrádi Donauzeitung közli az United Pressnek azt a Washingtonból származó jelentését, amely szerint az Egyesült Államok kormányának kezdeményezésére alapított Petrolreserve Corporation most tetté közzé, közelkeletre küldött műszaki bizottságának régen várt első beszámolóját. Ez a jelentés többek között megállapítja, hogy a világ olajtermelésének súlypontja a karibi tenger vidékéről a középkeletre tolódik el. Ez a vidék minden valószínűség szerint a földkerekség legnagyobb olajtermelő központja lesz.

Az ide tartozó területeken még óriási feltáratlan tartalékok vannak.

A bizottság véleménye szerint, ha elegendő idő és műszaki berendezés állna rendelkezésre, ezek az országok eleget termelhetnének ahhoz, hogy az elkövetkezendő években az egész világ szükségletét fedezzék. A most következő tíz-tizenöt év alatt, a közel keleti területek olyan termelő kapacitásra fognak szert tenni, ami négyszeresen múlja felül a most ténylegesen a világpiacon kerülő mennyiséget.

Munkaruha papirosból

A norvég textilgyárak egész sora foglalkozik újabban papíryanagból készült munkaruhák készítésével. Az újfajta papirosruha — főként kezes-lábacekról és egyéb munkaöltönyökről van szó. Több oslói üzemben kipróbálás alatt áll. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy az újfajta papíryanag kitűnően beválik, úgyhogy nagyobb arányú gyártása várható. Az újszerű munka öltözéknek norvég szempontból főként az az előnye, hogy az impregnáló anyag kivételével teljes egészében norvég eredetű nyersanyagból állítható elő.

A papirosruha anyagot hosszas kísérle-

tek után hozták a piacra. Teljesen vászonszerűen néz ki. Igen ellenálló és nemcsak mosható, hanem ki is lehet főzni. A tapasztalat szerint többszöri mosás és főzés után is a papíroltözék csak igen csekély mértékben rongálódott meg. Az új munkaruha ára 30 norvég korona és tekintettel jövőjére, általában ezt az árat alacsonyabbnak tartják. Már most megállapítható, hogy az új anyag tekintettel a rendes munkaruhákban mutatkozó igen nagy hiányra, érezhető megkönnyebbülést jelent majd a piac számára. (KKK.)

A Német Akadémia Nagyváradai Lektorátus
közli, hogy kezdőtanfolyamaira több jelentkezőt tudszufoltas miatt nem vehet fel
Középfeladótanfolyamaira és a gyermekkertbe még elfogad jelentkezőket

Mozik műsora:

APOLLO: Szudáni szerelmem.
BELVÁROSI: Igen vagy nem?
CASINO: Kati.
KORONA: Szerelmes szívek.

Légtalmai közlemények

TÖMBPARANCSNOKOK FIGYELMÉBE!

Felkérjük a kijelölt háztömbparancsnokokat, hogy igazolványaik mielőbbi elkészítése érdekében sziveskedjenek haladéktalanul a Légtalmai Liga hivatalos helyiségében jelentkezni. Mezey Mihály-u. 2. sz. I. em. minden hétköznap délelőtt 9 és 12 között. Egyben felkérjük, hogy addig is egy helyettes tömbparancsnok (csak férfi lehet és keresztény magyar állampolgár) személyéről is gondoskodni sziveskedjenek, akinek a nevét és lakcímét jelentkezéskor szintén bejelenthetik.

FELKÉRJÜK A HAZ- ÉS HAZCSOPORT PARANCSNOKOKAT,

hogy a hatáskörükbe tartozó házaknál sziveskedjenek ellenőrizni a légo. felszerelések meglétét, továbbá a szükséggyőhelyek és pincék készenléte helyzetét. Ott, ahol hiányt találnak, hívják fel a háztulajdonosokat annak mielőbbi pótlására, ha ez nem történik meg, kérjük a légtalmai Ligánál a mulasztó nevét és lakcímét a fennálló mulasztást szóban, vagy írásban bejelenteni.

HAZCSOPORT PARANCSNOKOK ÉS HELYETTESEK

részére gyakorlati tüzoltó kiképzés az évenként esedékes utánpótlás keretében folyik a Réti Imaházban, az Árpádvezér uton. Az elméleti kiképzés reggel 8 óráig tart, a gyakorlati kiképzés pedig aznap délután 2—6 óráig a tüzoltólaktanya udvarán. Felkérjük a hallgatókat, hogy a gyakorlati kiképzésre ne jöjjenek jó ruhában, hanem a gyakorlatra alkalmas ruházatban. A kiképzési díjat, amelyet a háztulajdonosok térítenek meg, fejenként 2 pengőt és alapkiképzésről szóló bizonyítványt kérjük, vigye mindenki már magával az elméleti oktatásra.

Légtalmai Liga
Nagyvárad Csoportja.

a bombakárosultrak javára Adományok

Tegnapról	1675.—
Buday István, a „Hangya” Szövetkezet igazgatója	100.—
Major György fotószaküzlettulajdonos	100.—
Nagy Jenő női szabó	100.—
Ózy Cs. J.-né	100.—
Bartha János nyugdíjas	20.—
N. N.	5.—
Klemens Rezső	50.—
Nagyvárad MAV alműhely „Turul” Dal-, Zene- és Önképző Egyesülete	250.—
Némethy Sándor	100.—
A Nagyvárad Takarékpénztár gyűjtése:	
Dr Demetrovics Elek	50.—
Korossy Camill	30.—
Mártonffy Zoltán	100.—
Dr Fráter Pál	50.—
Fráter Zsigmond	20.—
Gerencsér Sára	20.—
Szedlacsék Mária	20.—
Iványi Luci	20.—
Dády Lászlóné	10.—
Magyar Erzsébet	10.—
Baráthy Rózi	10.—
Gyurcsik Béláné	10.—
Németh Mária	5.—
Magyar Gabriella	5.—
Krüger Jenő dr	100.—

Továbbra is a Krim félszigetre nehezedik a szovjet támadótevékenység súlypontja

Csernovicz és Tarnopol között további területet szereztek keleti irányban a német és magyar alakulatok. Még a Kárpátok előterében igyekeznek a német hadvezetőség olyan csatát kezdeményezni, mellyel megbéníthatja a bolsevista erőket

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes katonai helyről közlik, hogy április 13-án délelőtt végrehajtott angol-szász terror-támadás során 27 ellenséges repülőgépet, az előző éjszaka pedig 4 ellenséges repülőgépet sikerült lelőni. A támadók vesztesége összesen 31 bombázó, de ez a szám még valószínűleg emelkedni fog. A gépek zömét a légvédelmi tüzérség lőtte le.

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A keleti arcvonal általános helyzetét tekintve megállapítható, hogy a március elején megindított bolsevista nagy támadás, amely négy rendkívül erősen felszerelt hadsereggel indult, tekintélyes területeket szerzett ugyan de tulajdonképpen célját, a német déli hadsereg körülfoglalását és megsemmisítését ezúttal sem érte el. A német kötelek összefüggése egy helyen sem szakadt meg s még ott is, ahol szükséges volt a visszavonulás, mindig sikerült az erők zömét visszavetni. A német hadvezetés ügyes kitéréssel, vagy lendületes ellenműveletekkel mindig kezében tartotta az események irányítását és a válságos szakaszokban is mindig a déli hadsereg saját hadműveleti tartalékait használta fel anélkül, hogy meggyengítette volna a nyugaton lévő csapatokat. Jóllehet, a déli arcvonal sok szakaszán még elkezdett harcok folynak, de mindjárt kibontakoznak a német ellenintézkedések, a német hadsereg megrövidített arcvonalon újra a védelemre készen állnak.

Krim-félszigeten fellángolt, nem tekinthető valamelyes alárendelt vállalkozásnak, mert lekötötte a szovjet haderő tetemes részét, ami éppen most a szárazföldi arcvonal déli szakaszainak eseményeire való tekintettel tehermentesítő hatása lehet a német berendezkedés számára. Másrésztől természetesen a félsziget egy részének a bolsevisták részéről való visszazserzése módosítja a német jobbszárny súlypontját. Ha valaki tekintetbe veszi a Krim-félsziget földrajzi viszonyait, világosan látja a német-román mozdulatok céljait, melyek a délnyugati védelmi háromszögre törekednek, aminek főtámaszpontja Szabasztopol, ez a nagy szárazföldi és tengeri erők a német-

román védelmi erők a félsziget déli szárnyán elhúzódo támaszpontokra támaszkodnak és itt — ha csak váratlan mozdulatok fel nem merülnek — súlyos harcokra kell számítani.

Az egész csata súlypontja változatlanul a hadszíntér déli szakaszára esik, ahol az utak a 15 C. fokos melegben kezdenek felszáradni és úgy látszik, a szovjet erejét kizárólag erre a szakaszra összpontosítja, hogy eddig elért harcászati sikerére végre már a nagy hadvezetési sikert is megszerezhesse. Ezért nem csodálatos, hogy a németek román és magyar fegyvertársaikkal együtt egyre erősebben kidomborodó tevékenységet fejtenek ki. Ennek a tevékenységnek kétségtelenül különböző céljai vannak. Ezek között mindenképp bizonyára az, hogy még a Kárpátok előterében kezdeményezzenek olyan csatát, amely az észak felől csatlakozó szárnyon megindult német támadó vállalkozással összhangban megbénítsa majd a bolsevista erőket.

Pszkóvtól délre meghiusult a bolsevisták újabb áttörési kísérlete

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelenti a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Krim-félszigeten a német és román csapatok Feodosia és Szimferopol területén makacs ellenállást tanúsítanak az utáruk nyomuló bolsevista kötelekkel és páncélosokkal szemben. Haditengerészetünk biztosító járművei három szovjet repülőgépet lőttek le. A Dnyeszter alsó ványánál az ellenség nagy erővel új állásainak közelébe férközött és több helyen megpróbálta kieroszakolni a folyón való átkelést. A folyón átkelt ellenséges csapatokat megsemmisítettük, néhány ellenséges hidfőt elreteszeltünk. Ismétől északra német és ro-

mán csapatok ellenséges erőket vertek szét és újabb teret nyertek és a harcokból foglyokat hoztak vissza — Stanislantól keletre és Delatin körzetében német és magyar csapatok ellenséges erőcsoportokat szétverték és tovább nyomultak előre. A Dnyeszter középső folyásánál a továbbra is elkezdett harcok középpontjában álló tarnopoli körzetben sok ellenséges támadása hiusult meg. Brodytól kétoldalt a szovjeteket keletre vezettük vissza. Pszkóvtól délre a szovjet ujonnan bevetett kötelekkel ismét megkezdte áttörési kísérletét. A kísérlet mindenütt meghiusítottuk és tüzezzel ellenséges erőket vertünk szét.

Mexógazdasági gép kellene?

A HANGYA KÖZPONT AZON PÁRADOZIK, HOGY ÖSTERMELŐI SZÖVETKEZETEI RÉVÉN MEZŐGAZDASÁGI GÉPEKHEZ JUTTASSA A GAZDÁKAT

Jegyezze HANGYA KÖZPONTI ÜZLETRESZT

Berlin. (MTI.) Német katonai körök szerint a Krimfélsziget egy részének kiürítése, amely teljes rendben folyik a félszigettől északra fekvő bizonyos területeken végrehajtott visszavonulási hadműveletekkel van összefüggésben és csupán a védelemnek nem kedvező északi és középső területek feladására szorítottak, míg a hegyvidéken a német védelem szilárd ellenállásra rendezkedik be.

Amíg Ön alszik a DARMOL dolgozik

mi harcra tértek át, de az eközben utáruk nyomuló ellenségnek a legveszélyesebb veszteséget okozták. Iasi térségében mindenütt visszaverték a nagy erővel támadó ellenséget. Csernovicz és Tarnopol között is további területet szereztek a németek a magyar kötelekkel együtt keleti irányban. Tarnopol védői továbbra is helytállnak.

Súlyos harcokra lehet számítani a Krim félsziget déli szárnyán

Berlin. (MTI.) A Krim-félszigeten folyó csata most az érdeklődést különösen magára vonja. A Német Távirati Iroda katonai tudósítója erről ezeket írja: A csata, amely most a

Németország ma több repülőgéppel rendelkezik, mint valaha

Madridból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A Ya című madridi lap londoni tudósítója írja, hogy Nagybritanniában egyáltalán nem derültek a német vadászpilóták számbeli ereje tekintetében. Londonban ma világosan látják, hogy hiába voltak az angol-szász erőfeszítések, Németország több vadászpilóttal rendelkezik, mint valaha. Nem jó jel a második arcvonal számára, hogy az angol-amerikai erőfeszítésekkel nem sikerült a német vadászpilóta fegyvernem

harcképtelenné tenni. Ez a felismerés nagy csalódást okozott Angliában. Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Washingtoni jelentés szerint Stimson hadügyminiszter újságírók előtt így nyilatkozott: — Minden alkalommal, amikor mélyen Németországba hatol be egy-egy támadás, elkezdett harcok folynak. Az ellenségnek még mindig rendelkezésre áll elegendő repülőgép és fegyver.

Rundstedt vezértábornagy szemleútja a Földközi tenger francia partjain lévő erődítményekben

Szofióból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A „Dresz” című kormánylap foglalkozik az angol-szász részről Bulgária ellen megindított ideg- és terrorháborúval. A sors mindig bolkezen mérte a kemény csapásokat Bulgáriára — írja a lap.

Bulgária egész történelme egyetlen küzdelem az ország fennmaradásáért és a haladásért. Bulgária az összes eddigi megpróbáltatásokhoz hasonlóan az új idegháborút is kiállja. Ez a háromszor

sem kényszeríti térdre Bulgáriát. Berlinből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Rundstedt vezértábornagy, a nyugati hadműveletek főparancsnoka, a napokban látogatást tett a Földközi-tenger franciaországi partjain lévő erődítményekben. A vezértábornagy a különböző parti védelmi szakaszok parancsnokaival folytatott beható megbeszélések, valamint a már meglévő és újabb rövidesen befejezés előtt álló erődítmények felülvizsgálása során meggyőződött arról, hogy az európai erők e része mennyire erős és alkalmas minden ellenséges előzónlást elhárítására. A vezértábornagy azonkívül megtekintette a parti övezet mélységében készenlétben álló tartalékokat és az ott létesített védőműveket. E szemle során is meggyőződött e tényezők nagy védelmi erejéről.

1944. évf. 15. sz. 3. oldal
 a:
 nyek
 MEBEI
 rancsno
 bi elke
 k hala
 alos he
 Mihály-u.
 elélt 9
 gy ad
 k (csok
 állam
 dni szü
 akcímét
 tik.
 OPORI
 ázaknál
 felsze
 ségöve
 vezését
 s fel a
 pótlá
 rjuk a
 evét és
 szóban.
 OK
 zés az
 retében
 idvezér
 8-ór
 képzés
 üzöltő
 zati-
 ne jöi
 orlatra
 díjat,
 k meg,
 zésről
 minden-
 ra.
 iga
 portla.
 ♦♦♦♦
 vára
 1675.—
 100.—
 100.—
 100.—
 100.—
 20.—
 5.—
 50.—
 250.—
 100.—
 50.—
 30.—
 100.—
 50.—
 20.—
 20.—
 20.—
 10.—
 10.—
 10.—
 5.—
 5.—
 00.—

Churchill vetette fel az újabb hármass találkozó gondolatát

Roosevelt helyeselte a Sztalin részéről elutasított tervet

Berlin. (MTI) Mint Bernből jelentik, a svájci lapok liszaboni értesülést közölnek Roosevelt, Churchill és Stalin újabb találkozásának ügyében. A moszkvai és a teheráni napok óta — így szól az értesülés — a sajtóban ismételt híresztelések tüntek fel, amelynek Roosevelt, Stalin és Churchill újabb találkozásáról írnak. Az újabb hármass értekezletre a kezdeményezés hír szerint Churchilltől indult ki és később Roosevelt is helyeselte.

Törökországot nem térítik el eddiggi politikájától az angolszász sajtótámadások

Ankara. (MTI) A török semlegeség ellen irányuló angol-amerikai sajtótámadások újból erőre kaptak, de ankarai politikai körökben megállapították, hogy Törökország világosan leszögezte álláspontját és semmi ok sincs arra, ami a török magatartás megváltoztatását szükegessé tenné.

Ankara. (MTI) Enver, az angol rádió ismert hírmagyarozója támadást intézett Törökország ellen, mert továbbra is szállít krómot, rezet és más anyagokat Németországnak.

— Törökország — mondja Enver — egyáltalán nem mutat hajlandóságot a Németországra irányuló szállítások megszüntetésére, sőt valószínű, hogy meghosszabbítja a most lejárobán levő német csereszerződést. A szövetségeseknek tehát rendkívül fontos, hogy erőszakkal megakadályozzák a török áruk Németországba jutását. Szófia bombázása is egyik eszköz erre — mondotta Enver.

A Dzsuhuriyet című lap ezzel a kérdéssel kapcsolatban hangoztatja, hogy a szövetségesek különböző ürügyekre hivatkozva megszüntetik a hadianyag-szállításokat Törökországnak és azután haragusznak a törökökre, hogy krómot adnak Németországnak cserébe bizonyos dolgokért, amikre Törökországnak szüksége van.

— Ha a szövetségesek a török krómot akarják — írja — tegyék azt, amit Németország csinál: szállítsanak nekünk olyan dolgokat, amikre szükségünk van. Itt az egész kérdés nyitja.

Berlinből jelentik: (MTI) Stockholmból

jelentik: A stockholmi amerikai követség külkereskedelmi ügyekben egy idő óta önhatalmuan működik a svéd hatóságok előtt. A követség például egyes svéd alattvalókat kihallgatás céljából az amerikai diplomácia kereskedelmi képviselői elé idéztet. Az odarendelt svédeket figyelemzetésben részesítették, vagy a fekete névsorba írták nevüket.

A Dagposten felszólítja a svéd külügyminiszteriumot, magyarázza meg az amerikai követségnek, hogy a saját dolgaira kell korlátoznia tevékenységét és ne

avatkozzék Svédország ügyeibe.

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelnti: Az Afton Tidningen kérdést intézett Günther svéd külügyminiszterhez, amelyre azt a választ kapta, hogy a svéd országgyűlés szerdai ülésén tárgyalni fogják a németországi kivitel ügyében Svédországhoz intézett angol-amerikai jegyzék kérdését is. Az ülést azonban nem e miatt hívták össze. A jegyzékre legkorábban a jövő hét végén adhatnak választ és a jegyzéket magát sem ismertetik ennél korábban.

Állambiztonsági okokból

Feloszlatták a magyarországi cionista szervezetet

és több politikai pártot és egyesületet

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A belügyminiszter a Független Magyar Szocialista Párt (vezetője Rátz Kálmán), a Független Magyar Polgári Párt, másnéven Kozuth Párt (vezetője Bartha Albert), a Polgári Szabadság Párt (vezetője Rassy Károly) és a Nemzeti Tábor—Magyar Szocialista Népmozgalom (vezetője Szűcs István) elvezetésű politikai pártoknak mind budapesti, mind vidéki szervezeteit feloszlatta, további működésüket megtiltotta és a pártoknak bárhol található vagyonát lefoglalta. A belügyminiszter elrendelte a pártoknál lefoglalt készpénzt és a vagyon tárgyak értékesítéséből befolyó

összegeknek az Országos Hadigondozó Szövetség hadiárva alapja javára való befizetését.

Nevezettek, illetve egyes vezetőik olyan titkos tevékenységet fejtettek ki, amely az ország belső rendjét, külpolitikai helyzetét és a hadviselés rendjét veszélyeztette.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter a Turáni Vadászok Országos Szövetségét feloszlatta.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A belügyminiszter a magyarországi cionista szövetséget feloszlatta. A feloszlátás állambiztonsági okokból történt. A szövetség minden fellelhető vagyonát az országos hadigondozószövetség és hadiárva javára fordítják.

Megállapította a kormány a bombakárosultaknak azonnal kifizetendő kártalanítási előlegek összegét

A Magyar Távirati Iroda jelenti:

A kormány most kiadott rendelete értelmében azok, akik légítámadás következtében kárt szenvedtek, addig is míg az őket megillető gondozási járadékhoz, illetve kártalanításhoz jutnak, nyomban a támadás után

olyan pénzbeli segítséget kapnak, amelyből az élethez nélkülözhetetlen javakat pótolhatják. A pénzbeli segítséget a legközelebbi uton fizetik ki. Gyorssegély jár mindazoknak, akik személy-veszteséget, vagy ingó javakban, dologi veszteséget szenved-

tek és a segélyezésre rászorulnak. Egyedülálló személynél személyvesztés ellenében legfeljebb 200 pengő, családoknál a családfeuntartó után legfeljebb 200 pengő és minden el-tartott családtag után 50 pengő gyorssegélyt lehet megállapítani. A dologi veszteség esetében egyedülálló személy részére legfeljebb 200, családoknál az első személy után 200, a további családtag után 100 pengő gyorssegélyt lehet adni. A gyorssegélyt az illetékes községi előjáróságnál, illetve polgármesternél kell kérni. Ezenkívül a legfontosabb megemmisült dolgok beszerzésére a kormány rendelete lehetővé teszi a kártalanítási előleg folyósítását. Kisiparosok, kiskereskedők, szellemi foglalkozást űzők üzletének, illetve iradójának berendezésében, kisiparosok gazdasági felszerelésében, kézimunkából élő személyek munkaeszközeiben történt kár esetén ennek az előlegnek legmagasabb összege 1500 pengő, magánlakások berendezésében esett kár bekövetkeztekor lakóhelyiségén 1000 (ezer) P, de legfeljebb 4000 (négyezer) P, elsőrendű fontosságú ruházati cikkek megemmisülése esetén személyenként 1000 (ezer) P kártalanítási előleg lehet adni.

RENDELET A HADRAKELT SEREGNEK KÖVETENDŐ BŰNVADI ELJÁRAS SZABÁLYAIRÓL

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány rendeletet adott ki a hadrakelt seregben követendő bűnvádi eljárás szabályairól és háborús időre szóló egyéb büntetőjogi rendelkezésekről. Az 55 szakaszból álló rendeletet a hivatalos lap szombati száma közli.

KOLOSVÁRY-BORCSA MIHALY — A MAGYAR SAJTÓÜGYEK KORMÁNYBIZTOSA

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A m. kir. minisztérium dr. vitéz Kolosváry-Borcsa Mihály miniszteri tanácsost, országgyűlési képviselőt, az Országos Sajtókamara elnökét a sajtóval kapcsolatos ügyek, a Magyar Távirati Iroda, a Magyar Telefonhíradó és Rádió Részvénnytársaság, valamint a könyvkiadásal összefüggő kérdések kormánybiztosává nevezte ki. A Kormányzó úr Kolosváry-Borcsa Mihálynak az államtitkári címet adományozta.

RIADÓ ELŐTT LE KELL ZARNI A NAGYOBB IPARTELEPEK ÉS HADIÜZEMEK KAPUIT

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Illetékes helyről utasítják a nagyobb ipartelepek és hadiüzemek vezetőseit, hogy az üzemek kapuját még riadó előtt zárják be, hogy a külső területről az ipartelepre senkít se engedjenek be. Ennek oka az, hogy a nagyobb ipartelepek és hadiüzemek óvóhelyei csak az ott foglalkoztatottakat vagy ottlakó személyek létszáma méreteztettek.

RAZZIÁT TARTOTT A NAGYVÁRADI RENDŐRSÉG A SÁRGACSILLAG VISELÉSÉNEK ELLENŐRZÉSÉRE

Nagyvárad. Péntek délután a nagyvárad rendőrség razziát tartott a zsidók megkülönböztető jelzésének ellenőrzésére. A rendőrség a razziát során több zsidót előállított, miután megállapítást szereztek arról, hogy az előirt sárgacsillagot vagy egyáltalán nem viselték, vagy pedig különböző módszerekkel eltitkolták, illetve szabálytalanul viselték.

A rendőrség valamennyiük ellen kihágás címén megindította az eljárást.

Ha biztosítani akarja

molykár

tűzkár

betörés

ellen

szőrméjét

bundáját

szőnyegét

forduljon sürgősen bizalommal

HALÁSZ IMRE szűcsmesterhez

Színház mellett

Kazinczy Ferenc-u. 4.

Telefon: 18-90

CSAK EZT AZ UTAT VÁLASZTHATTUK...

A megpróbáltatások napjai nehezednek reánk, az ellenség vad gyűlölete ártatlan emberi életet olt ki, városainkban szenvedők sósója száll az égre, vér és könny áztatja a magyar földet. A levegőből az angolszász gyilkosok lecsúsznak reánk és szórják gyilkos bombáikat és pusztítják a magyar életet, határainkon a bolezsvizmus zsidóktól hajtott herdei libegnek a győzelem babéraiért. Mi pedig itthon meg nem ingó lelkiérvel és elszántsággal összeszorítjuk fogunkat és odavágjuk az ellenségnek: csak azért sem fogunk megengedni, hiába akarnak bennünket ledönteni, minden szenvedésre és megpróbáltatásra fokozódott elszántsággal felelünk. Istenbe vetett bizalommal nézünk a jövő elé s nem csüggedünk, mert tudjuk, hogy a becsület útján járunk. Egyesek ugyan árulók akartak lenni a zsidóság sziszegő kigyó politikáján felbátorodva. De a józanul gondolkodók mérlegelni

tudják a helyzetet és tudják, ha nem ezt az utat választjuk, még gyászosabb sors vár reánk, mert akkor az ellenség sem kímélt volna bennünket s még kipróbált szövetségünket is elveszítettük volna. A jó barátból lett ellenség pedig sokkal veszedelmesebb, mint a másik, mert ő még a pártütés gyűlöletét is szívében hordozta volna. Csak a gyenge elméjük gondolhatták azt, hogy egy pártütés megmentheti az országot a bajtól. Hiszen jóbarátunk már itt volt az országban s akármikor könnyen megtorolhatta volna a hűtlenséget.

A szenvedésekben is tudunk józanul gondolkodni és mélyen elítéljük azokat, akik megfélemltek magukról. A szenvedéseket sehogys kerülhették volna el, de egy biztos: na szenvedniük kell is mostani útunkon, de megmaradt a becsületünk.

A becsületesség felé

A becsület fontosabb mindennél. Epp ez a becsületet akarták egyesek feláldozni. Mert mi is volt itt? Már írtunk kétszer is róla egyes részletekben. Most a *Hétfő* c. lapból idézzük erre vonatkozóan a következőket:

„Mi volt itt? Amíg szép szavakat hallottunk a szabadságról, függetlenségről, akkor volt egy Davidson-féle levél, amelyben közölték Peyer Károlyékkal, hogy hallgassunk csak a Secret Service-re, rendezzünk szabotázsokat és akkor megmarad a trianoni Magyarország. Aztán volt egy Gibson-féle ajánlat, hogy az angolok Baja, Pécs, Szeged leszállításával hajlandók meghagyni a trianoni Magyarországot, ha ebbe a szovjet — beleegyeznek. Aztán volt egy független kisgazdapárti memorandum, amely elvben már lemondott a Bánátról, a Ferenc-csatornánál Bácságról, el akarta törölni a zsidótörvényeket, félreállítani az összes nacionalista magyarokat és szövetségre lépni Tito partizánjaival.“

„Mi volt itt? Mi volt, miközben

helytállásról hallottunk, miközben „minden ember a gátra” jelszavát dobta megtevesztésül nagy szövetségeseink felé. Annyit már tudunk és látunk, hogy volt harminc titkos leadóállomás, amit meg sem találtak két évig, hogy huszonnégy óra alatt mégis megjeljenek. Miközben keresztény Magyarországon éltünk élni és a humanizmusról hallottunk roppant böles ígéseket, addig volt a Conti-utcaiban egy névsor, amely a kivégzendő magyarok listáját tartalmazta és volt egy másik lista, amely zsidó és keresztény előkelőségek fizették titkos járulékaikat erre a magasztos és humanitárius célra. Igen! Volt egy tegnapi, amelyben áldozatot, kitartást, lemondást kívántak a keresztény tömegektől, de a magyar katona, aki tavaly hazérkezett a voronyezsi csatából, látta, hogy itt sztalingrádi pészgöt bontanak a zsidók, az Abbaiban fedélyes kalaberezés közben hemondják az összes adut és a Sztalingrádot.“

A becsület útja

Ezzel szemben idézzük *Milotay* István egyik cikkét, amelyből megismerhetjük, hogy a becsület útja volt számunkra az egyedüli józan választás s ezenkívül a leghasznosabb is.

„A robotember, a szovjetgigász éhséget, zsákmányt libegő bosszúvágya a Kárpátok erdőkoszorúját perzeeli.

Mi lenne most velünk, ha a német és magyar csapatok ott nem állnának s iszonyú harcokban, az éjszakák és napok harcában, verejtéket és vért áldozó, életet pusztító és haláltmegvető hősiességgel szemben nem szegülnének ezzel a fenyegetéssel?!

Ki segítene meg most bennünket, ha esemegek maradtunk volna? Ki mozdítaná értünk csak egy újat is, ha kezdetül fogva arra az álláspontra helyezkedünk, arra az elhatározásra jutunk, hogy mint érdektelenek félreállunk a küzdelem útjából, mely egész Európa birtokáért és szinte az egész emberiség jövőd sorsáért folyik s benne a mi életünkért és a mi sorsunkért is? Ki méltányolná most semlegességünket és ki tartaná tiszteltetben? Ki vigyázna rá, hogy sérelem, támadás ne érjen sehonnán se? Kinek volna érdekében, hogy

lakkal elzárva, Európa vesztére, rombdöntésére, fölégetésére készült, a kommunista világorradalom álmait és bosszúszomját a pánszláv imperializmus évszázados hódító vágyaival tetézve? Moszkva új urai, Sztalinék és társaik kalapot emeltek volna tisztelettel a mi pártatlanságunk előtt s a déli tengert kereső rohanásunkban minket óvatosan elkerültek, vagy tapintatosan átléptek volna, mint egy ismeretlen, magasabb hatalmaktól védett területet, amelyre idegen a lábát be nem teheti és arra kezet, fegyvert nem emelhet? Moszkva kímélt volna meg, Moszkva respektált volna bennünket, miközben a magyar bolezvista uralkodó zsidó hősei, menekült vezérei, agitátorai, kalandorai ott hemzsegték húsz év óta a Kreml urainak előszobáiban, hogy bosszújukhoz, a reakció, feudális, antiszemita Magyarország megsemmisítéséhez terveket kövöljanak és segítségét kérjenek?

Ki segített volna, ki mentett volna meg bennünket, ha ezek a szörnyű erők reánk törnek, aminthogy feltétlenül reánk törtek volna a német birodalom háborús elhatározása nélkül is, amelyet ugyanezek a tervek, ugyanez a veszély, ugyanez a készülődés kényszerített ki, ha nem akart készületlenül, megtámadott gyanánt áldozatul esni a támadó Moszkva fegyvereinek.“

Az angolbarátok pedig jó lesz, ha megjegyzik maguknak még *Milotay* következő szavait is:

„Az angolok nincsenek itt, se a Duna-...“

Mihálovics Zsigmondot kanonoknak nevezte ki a Szentatya

A Magyar Kurir jelenti:

A dicsőségesen uralkodó XII. Pius pápa Ozsentsége az esztergomi főszékesegyházi káptalanban fokozatos előléptetés címen az olvasókanonoki stallumot dr. Leopold Antal enklókanonoknak, az enklókanonoki stallumot dr. Drahos János örkanonoknak, az örkanonoki stallumot dr. Mészáros János főszékesegyházi főesperesnek, a főszékesegyházi főesperességet dr. Török Mihály főesperesnek, a nógrádi főesperességet dr. Meszlényi Zoltán sinopci c. püspök, mesterkanonoknak, egy mesterkanonoki stallumot pedig Mihálovics Zsigmond pápai prelátus, budapesti herminamezői plebánosnak, az Actio Catholica országos igazgatójának kegyeskedett adományozni. Ugyanakkor az üresedésben lévő mesterkanonoki stallumok közül egyet Serédi Jusztinián bíboros, Magyarország hercegprímása Ömenenciaja dr. Gígler Károly pápai kamarás, hercegprímási irodaigazgatójának adományozott, dr. Szabó Imre pápai kamarás, budapesti érseki helynökségi titkárt pedig főszékesegyházi káptalanja tb. kanonokjává nevezte ki.

A fenti jelentés szerint az esztergomi főszékesegyházi káptalanak két új kanonokja és egy tb. kanonokja van. Az új esztergomi protonotárius kanonokoknak életrajzát a következőkben adjuk:

MIHÁLOVICS ZSIGMOND

1889 október 29-én született a veszprémi megyei Homokbödögén tanító családból. Szülei hamarosan átköltöztek a Balaton mellé és így a magyar tenger iránti szeretete végig kíséri egész életét. Középiskoláit Győrött, Pozsonyban és Nagyszombatban, a teológiai pedig a becsi Pazmaneumban végezte. Közvetlenül a világháború előtt, 1914 május 14-én szentelték pappá, hitoktató, majd hittanár lett. Né-

Ládagyártási üzem

vezetésében gyakorlott és puhafa szakmában jártas, erélyes tisztviselőt keresünk azonnali belépésre. Részletes írásbeli ajánlatot Curriculum vitae-vel

„Komoly munkaerő”
jeligére a kiadóhiyatalba
kérünk.

Tisza közén, se a Kárpátokban. Nem érkeztek meg. A döntő pillanat közeledik s a szovjethadsereggel nem ók vívni ádáz élet-halálharcokat. Német és magyar csapatok küzdenek ott hősiessé, ahogy a Volgánál és a Dnyepernél is ugyanazért a célért ugyanezek küzdöttek. De akkor a mi hőseink, ezek a semlegesek, ezek a fölényesek gúnyosan legyintettek. Ők csak az angolokat várták, nekik csak az angolok kellettek. Most, hogy Tarnopol alatt folyik ez a harc, most talán a vakok is látni fogják végre, miről van szó: Magyarorszag sorsáról!“

metországi tanulmányutján benátóan foglalkozott a birodalmi karitás-szervezet munkásságával. Tapasztalatait bőségesen felhasználta a külvárosi szegény gondozásban, majd pedig a budapesti Karitászközpont vezetésében, amelynek érseki díztosa lett 1931-ben. A forradalmi idők kelős közepén 1919-ben nevezte ki főpásztorra a herminamezői egyházközség szervező lelkészévé, amelynek plebánosa 1924 óta. A forradalmi és azt követő időkben megszervezte a fővárosban oly eredményesen működő nyomormentő akciót. 1930-ban főpásztorra tb. kanonokká nevezte ki. 1933-ban a püspöki kar bizalma az akkor megalakult magyarországi Actio Catholica ügyvezető-igazgató munkakörével bízta meg, amely tisztben hervadhatatlan nagy munkát végzett eddig is. A többi közt ő volt az egyik előkészítője és ügyvezető-igazgatója az 1938-as Szent István évének és ebben az évben megtartott és Budapesten megrendezett 34-ik Eucharisztikus Világkongresszusnak, amelynek pápai legátusa Eugénio Pacelli bíboros, államtitkár a most XII. Pius néven dicsőségesen uralkodó pápa volt. 1938-ban prelátussá nevezték ki. Legutóbbi ténykedései közül megemlítjük a Katolikus Diák- és Tanoncotthon Mozgalmat.

GIGLER KÁROLY

Budapesten született 1897 szeptember hó 4-én. 1920-ban történt pappászentelése után először hitoktatói, majd 1922-től kezdve gimnáziumi hittanár lett a fővárosban. Főpásztor 1934-ben az esztergomi papnevelő intézet lelki igazgatójává és teológiai tanárává nevezte ki. 1939-ben Serédi Jusztinián bíboros, Magyarország hercegprímása titkárrá tette meg, majd a következő esztendőben a hercegprímási iroda igazgató tisztét bízta rá.

MAGYARORSZÁG NÉPÉNEK VALLÁSA

A Magyar Királyi Központi Statisztikai Hivatal egyik legújabb adatközlése az ország népének vallási megoszlását világítja meg az 1941. évi népszámlálás eredmények alapján.

Ezek szerint az adatok szerint a felekezetek és vallások elterjedtsége ilyen:

Római katolikus	8.073.751	55.1
Görög katolikus	1.701.559	11.6
Görögkeleti	559.962	3.8
Református	2.785.782	19.0
Evangélikus	729.289	5.0
Unitárius	57.900	0.4
Baptista	36.421	0.25
Israelita	724.307	4.9
Egyéb	1.543	0.0
Nincs felekezete	7598	0.0
Ismeretlen	1.623	0.0
Összes népesség	14.679.747	100.0

A felekezetek között első helyen ma is a római katolikus áll, amelyhez hazánk népének 55%-a tartozik. A keleti vármegyékben elterjedt görög katolikusok számaránya 11.6%-os jóval nagyobb, mint a keleten és északon elterjedt görögkeletiek száma, akik mindössze 3.8%-kal szerepelnek hazánk népében.

A protestáns felekezetek között első helyen a református hívek állnak, mai lakosságunknak nem egészen egyötöd részével, pontosan a lakosság 19%-ával. Az evangélikusok számaránya pedig 5.0%. Az unitáriusok és a baptisták száma nagyon alacsony, együtt sem tesz egészen háromnegyed százalékot és velük együtt a protestáns felekezetekhez tartozók aránya a lakosságnak kerekén egynegyed részét teszi.

Az izraeliták száma 724.307 fő, ami a lakosságnak 4.9%-át jelenti: minden huszadik lelket. Az egyéb felekezetek és vallások között már legtöbbszörre a külföldiek szerepelnek és ez a szám éppen olyan elenyésző, mint azoké, akik felekezetet nem is vallanak. Ezek tömegét a szektáriánusok szolgálták, akiket nem lehet a bevett felekezetekhez besorolni. Főként vidéken élnek. Azoknak a száma, akikről vallási hovatartozásukat nem lehetett megállapítani, nagyon kicsiny, nem több, mint az egész országban 1823 lélek.

Az anyanyelvi jelleget valamivel még pontosabban meg tudta állapítani a népszámlálási szervezet, mert ebből szempontból mindössze 1400 lelket jelez a statisztika ismeretlennek.

VALLÁSI MEGOSZLÁS A VÁROSKOBBAN

A törvényhatósági jogú városok vallási megoszlása főként abban tér el a vármegyékétől, hogy ezekben a római katolikus elem számbeli fölénye egy árnyalattal nő és csaknem eléri a 60%-ot. A hazai római katolikus elem ugyanis erősen városiak — nagyobb mértékben az, mint a többi keresztény felekezetek. A római katolikus népelemnek 18.7%-a él th. városainkban, ezekben pedig összesen lakosságunknak 17.3%-a lakik. Ez az árnyalattal eltérés a városokban a római katolikusok arányszámát elég jelentősen növeli. A görög katolikusok a városokban csak nagyon kicsiny arányban élnek; mindössze 4.5%-ukat lehet a nagyobb városokban találni. A két legnagyobb protestáns felekezet szintén alatta marad városainkban az országos átlagnak, de a reformátusok nem olyan nagy mértékben, mint az evangélikusok. A görögkeletiek közül 9.2%-a városiak és ez meglepő, ha ezt a görög katolikusok 4.5%-os arányszámához hasonlítjuk. Az unitáriusok városiakok, az arányszámuk a vá-

rosokban ugyanolyan, mint a vidéken. A baptisták ellenben főként vidéken élnek.

A legnagyobb vonzóerje a városnak a zsidóságra van. Az ő arányszámuk az országban 4.9%, de th. városainkban már 12.3%, mert 43.0%-uk ezekben lakik. Vidéken is arányszámuk a megyei városokkal együtt már csak 3.4%. S miután aránylag nagy tömegeik laknak a ruténföldi kirendeltségekben, az ezek nélkül számított vidéken, vagyis tisztán csak a vármegyékben arányszámuk 3 százalékra esik le.

A Kárpátalja vallási szempontból is lényegesen elüt az ország többi részétől. Itt a 622.000 lakos közül a római katolikusok aránya mindössze 6.8%, a protestánsok pedig együtt is csak 2.2%. Az itteni lakosságból 60.5%-a görög katolikus, egyötöd rész pedig görögkeleti. A zsidóság arányszámuk itt 11.0%; majdnem annyi, mint a th. városokban.

A vallási és felekezeti viszonyok hazánkban már régen kiegyensúlyozódtak. A házasság után való keveredés csak a kisebb felekezeteknél volt számukhoz viszonyítva számottevő, mert ezek szórványokban éltek, a vegyes házasságra pedig is voltak és vannak utalva. A vallási és felekezeti szerkezet népszámlálásra csak nagyon kicsiny eltolódásokat mutat.

Gondolkozásra késztető jelenség, hogy az életszintet és ami annak lényege: a kulturát nem tudjuk többé vallási szemmel nézni, holott a vallás a legelső tanító és a kulturának legelső rendszerezője. (STUD)

A kereskedelmet érintő fontosabb rövidítések

Többször előfordul, hogy az emberek nem tudnak eligazodni a rövidítések utvesztőjében. Kérdelem fordultak hozzánk néhány rövidítés ügyében s azért közöljük a kereskedelmi levélben előforduló legfontosabb rövidítéseket. Ha ismerjük a rövidítéseket, nagy hasznát vesszük, mert általuk nemcsak munkát takarítunk meg, hanem a rövidítések felhasználásával készült jelentések vagy utasítások összehasonlíthatatlanul világosabbak és áttekinthetőbbek mint azok, amelyekben

a folyton ismétlődő és néha igen hosszadalmas szakkifejezések teljesen ki vannak írva.

Hivatalok neve:

AOK = Arelenőrzés Országos Környezetbiztosító.
E. M. K. = Értelmiségi Munkanélküliség Ügyeinek Kormánybiztosító.
Ip. M. = Iparügyi Minisztérium.
K. K. M. = Kereskedelem- és Közlekedési Minisztérium.

A vezető divatirány művészi vonalai és formái valósulnak meg azokban a raffiniált szabású fűzők és csipőszortokban, melltartókban, melyeket

Kováts Sándorné

specialista készít valódi jó anyagból. Szent Gellért-u. 10. Repülő hidon át.

K. M. = Közellátásügyi Minisztérium.
LAK = Lábellen Központ.

Intézmények neve:

Gyosz = Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége.
IPOK = Ipartestületek Országos Központja.
KOE = Kereskedők Országos Egyesülete.
MABI = Magánalkalmazottak Biztosító Intézete.
MATEOSZ = Magyar Teherautófuvarozók Országos Központi Szövetkezte.
MAV = Magyar Kir. Államvasutak.
M. N. B. = Magyar Nemzeti Bank.
NOE = Nagykereskedők Országos Egyesülete.
O. K. H. = Országos Központi Hitel- és Szövetkezet.
OTI = Országos Társadalombiztosító Intézet.
P. K. = Pénzügyi Központ.
PTP = M. kir. Postatakarékpénztár.
Tébe = Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete.

Cégek neve:

Co = Társaság.
Kft = korlátolt felelősségű társaság.
Rt = részvénytársaság.
Szöv. = szövetkezet.
Testv. = testvérek.
Tsa = Társaság.
& = és.
Szakkifejezések:
ab Bp. = Budapestig bérmentve.
á = egységár.
bef. lap = postatakarékpénztári befizetési lap.
cégv. = cégvezető.
fszla. = folyószámla.
ig. = igazgató.
kp. = készpénz.
lej. = lejárat.
sk. = skontó.
szla. = számla.
Ia. = elsőrangú minőség.

A harang szava

Írta: Papp Imréné

Nagy híre volt annak, mikor Gubás Szabó Mihály Balogh Zsuzsát feleségül vette. Akkor vasárnap az őszes lányok sárga képpel mentek a templomba, úgy ette őket az irigység. De annál szebb volt a menyasszony. Két fehér orcáján halvány piros rózsák, két nevető szemét két szép búzavirág, a dereka meg hajlós, mint a zenge nádszál. Aztán meg dolgos, szorgos teremtés volt, hajnali kakasszótól esti borulásig mindig dolgozott. Bizony megérdemelte, hogy a legnagyobb gazda felesége legyen.

A félig besüppedt faluégi kunyhóhól tornácos, piroseserepes házába került Balogh Zsuzsa. Öreg Gubás Szabóné örömmel fogadta a menyét. Kőszvényes lábait alig tudta már mozgatni, bizony nehezebbre esett a munka és Balogh Zsuzsa szorgos keze hamarosan levette a terhet az öreg vállakról.

A nyár bűszözében volt s az ősz már kezdte rozdaszínre festetgetni a leveleket. Gubás Szabó Mihály meg a felesége a szénát forgatták. Néha megáll-

tak a villára támaszkodva egymás szemébe néztek s mint akik valami titkos erőforrásban megújultak, frissen folytatták a munkát. Este aztán dalolva mentek haza. Balogh Zsuzsa tiszta madárhangja belesimult az ura mély, barna hangjába. Munka, dal és édes öröm volt az életük.

Az ősz piros színeit éppen hogy elhintette, mikor megérkezett a behívó. Balogh Zsuzsa bekísérte az urát a városba s aztán, hogy az ura felvette a szép új katonaruhát, meg a vastagtalpú sárga bakancsot, kikísérte a vonatához is. Azután hazament és várta a leveleket.

A levelek meg sűrűn jöttek. Balogh Zsuzsa, ahogy a postástól elvette, mindjárt a kapujában olvasta el először, aztán beszaladt a házába s elolvasta az anyósának, majd elolvasta este, imádkozás előtt s imádkozás után újra. Reggel is első mozdulatával a tábori lap után nyúlt. S hogy jöttek a hosszú téli hónapok, naphosszat olvasta az ura

leveleit. Már egész rakás volt belőle s mindig az elsőnél kezdte. Ő maga is írta a leveleket, részletesen beszámolt mindenről és ezereztő szíve forróságával melengette a nehéz orosz télben küzdő urát.

A tél már elerőtlenedett. A hideg még bele-beleharapott a földbe s a csilagszemű hó a szezező szél karján még járta fehér táncát, de a föld erős ezaga már a tavaszt ígérte. Ekkor írta Balogh Zsuzsa a tábori lapon, hogy: ... még azt akarom megírni én édes uram, hogy nemsokára itt lesz a mi kis Mihályunk. De ezt a lapot talán még ki sem szedték a postaládából, mikor beállított a jegyző úr. Mäkor vidám arca most valahogy komoly volt és az öregasszonyt kereste.

— Bent van a házban. — szól Zsuzsa — és kiöntötte az ételt a malackóknak, de félszemmel mindig befelé sandított.

Alig volt bent a jegyző úr, már jött is kifelé s éppen csak odabólintott Zsuzsának erősen igyekezett a kapu felé.

— Hát ezt mi lelte? — tűnődött az asszony és a ház felé indult. A tornéajtón éppen akkor lépett ki öreg Gubás Szabóné. Megszédülhetett, mert

megkapaszkodott az ajtóban és kimeredt szemmel a menyét nézte. Arcán a halál sárga árnyéka terjengett és a két vállá reszketett.

A fiatalasszony megtorpant, valami remegés ezaladt át rajta.

— Édes lányom... a Mihály... — hebegi az öregasszony és egy papírost nyújt a menyé felé.

Balogh Zsuzsa nem nyúlt a papírt után, az anyósát nézi és annak öreg arcán tanyázó halálszín hirtelen átszáll az ő fiatal arcára. Szája szőlásra torzul, de a hang a fogakhoz ütődik s csak valami gurgulázó nyögéskéje jön ki belőle, aztán felesapja a két karját a fejé fölé, élesen felekkolt és fiatal teste elzuhan a földön.

Szomszédeasszonyok szedték őseze, tették ágyba. Egész éjjel mozdulatlan feküdt, reggel aztán felkelt az ágyból. Nem szólt egyetlen szót sem, az arca halottfehér, a szeme zavaros, nézése kifejezőstelen merev volt.

Az öregasszony folyton körülötte botladozott, szölongatta s ráncos arcán szüntelen peregtek a könnyek.

Zsuzsa meg szorgosan nékilátott a munkának, ellátta az állatokat, rendbe

Mi van H. G. Wells „Ceux Sancta” című írásában

Az angolok Rómát, mint „konkurrens vallási központot” bombázzák — Táncmulatság a Rómát bombázó pilóták viselkedésére

Nápolyban február 11-től kezdve minden szombat nagy zártkörű táncmulatságokat tartanak az angolok és amerikai katonai klubok. Táncolni csak annak szabad, aki legalább egyszer elrepül már Róma, vagy Cassino, vagy Castelgandolfo fölé és bombákat dobott le ezekre a helyekre. Külön hajórakomány „giri” érkezett ez alkalomra Amerikából, de ezek nem utcai leányok, hanem férjet kereső gazdag nők, kik a jelentések szerint egy-egyig megtalálták párjukat, de arról nem szól a krónika, hányan kötöttek egyházi és polgári feltételek mellett házasságot. A táncmulatságok jelen nem levő fővédnöke H. G. Wells író, aki talán elsőnek szállt sikra Róma bombázásáért „Crux Sancta” című írományában, amelyből néhány részletet itt közlünk.

„Kétségbeesett, hogy 1943. márciusában még mindig nem bombáztuk Rómát! Pedig ez nemcsak kívánatos, hanem szükséges is! Róma nemcsak a fasizmus fészke, hanem a papáé is, aki ma már a fasizmus nyílt szövetségese. Miért nem bombázzátok Rómát? Miért nem bombázzátok ki a Vatikánból a papát, a mi ellenségünket?”

Wells szavai nem meglepők. Ha az ember visszetekint a múltba, egészen VIII. Henrik angol király idejéig látni kell, hogy az anglikánok azóta is konkurrens „lelki üzlet”-nek tekintik a katolikuságot. John Bramhall író szavai szerint „mi anglikánok ugyanazok vagyunk, mint voltunk, de szükségesnek tartjuk, hogy az Angyalvártól minél távolabb tartsuk magunkat.

INKÁBB JEHOVÁT, MINT KRISZTUST?

Sokan nem tudják megérteni, honnan az angolszások szimpátiája, sőt valóságos testvéri együttérzése a zsidósággal kapcsolatban. Megmagyarázza ezt nekünk az 1554—1604-ben élt John Lyly: „Kijöttünk abból a zöldegeskertből, amelyben a pápa a kertész. Most új kertet keressünk. Izrael Istene sokkal szelídebb és

Jehova sokkal engedékenyebb. Népe ügyes és simulékony. És mindezt csodálattal és emberi megadással látom...”

Ilyen és hasonló nyilatkozat azóta tömegtelen számban hangzott el és hozzászóltatta a népet ahhoz, hogy mindenk-

előtt meggyűlölje mindazt, ami a Vatikánnal kapcsolatos és megkeresse a liberális, tehát szabadelvű, hajlítható, mindenbe belevihető zsidót. Így lettek az anglikán püspökök zsidóbarát elemek s ezen keresztül azért imádkoznak a szovjet győzelemért.

Fentiek érthetővé teszik, miért táncolnak oly jókedvűen az angolszás pilóták Nápolyban, annak megünneplésére, hogy sikerült minden idők legnagyobb szabású kultúrrombolását végrehajtaniok. Dióhéjban ez lenne nagyjából a művelt ember előtt is érthetetlennek látszó angolszás lépés magyarázata.

Emlékiratban kérték anyagi helyzetük megjavítását az erdélyi ipartestületek

Kolozsvárról jelentik: Az ipartestületek anyagi helyzetének javítása érdekében az iparügyi miniszteriumban már több értekezletet tartottak. Az értekezleten megállapították, hogy a népesebb ipartestületek a mai tagdíjak mellett is tudnak eredményes munkát végezni. A visszacsatolt területeken azonban más a helyzet, mert több ipartestületnek olyan kevés tagja van, hogy a tagdíjak nem fedezik a kiadásokat és gyakorta előfordul, hogy az anyagilag megszorult ipartestületeket az elnök csak sajátjuktól nyújtott kölcsönökkel tudja fenntartani.

Ennek a helyzetnek megjavítására az erdélyi ipartestületek szerint csak a vegyes ipartársulatok alapításának engedélyezése változtathat. A visszacsatolt felvidéken például — írja az Ellenék — vegyes ipartársulatok rendszere (iparosok és kereskedők) tökéletesen bevált.

Bár a kormányzat tervbevette az anyagi nehézségekkel küzdő ipartestületek anyagi segélyezését, az erdélyi ipartestületek vezetői szerint ez nem oldja meg teljesen a kérdést s ezért az alábbi javaslatokat terjesztették a kormány elé:

1. Az erdélyi és keletmagyarországi visszacsatolt területeken levő ipartestületek tagsági díjait az elsőfoku iparhatóságokhoz terjeszték be jóváhagyás végett, úgy amint a visszatérés előtti trianoni Magyarországon volt;

2. azoknál az ipartestületeknél, amelyek tagdíjmeléssel szanalhatják magukat, engedélyezik a tagdíjmelést; végül

3. azok az ipartestületek, amelyek csekély taglétszámuk miatt tagdíjmeléssel nem szanalhatók, alakíttassanak át vegyes ipartársulatokká, amelynek a kerületében levő kereskedők is tagjai lehessenek.

Egy délolaszországi városka egyharmadát kivégezték a vörösök

Rómából jelentik: A kerekaszomban 22 ezer lakosú Materna délolaszországi helységben, mint a római lapok jelentik, a lakosságnak mintegy egyharmad részét végezték ki annak a vörös uralomnak a vezetői, amely ott január óta berendez-

kedett. Januárban egy boisevista polgármester vette át a város igazgatását. Első hivatali cselekedete az volt, hogy elrendelte az összes kereskedők, orvosok, ügyvédek, stb. letartóztatását. Ezeket azután elítélték és agyonlőtték. Utánuk letartózt-

tatták az összes lelkészeket és bezárták a templomokat. A polgármester vörös testőrséget szervezett a maga számára. Amikor azután Badoglio intézkedésére letartóztatták és Bariba vitték, a szovjet képviselő közbelépésére bántatlanul visszatért Maternába, ahol testőrsége lelkesen fogadta. A Bariban lefolytatott vizsgálat során kitünt, írja a Giornale d'Italia, hogy a vörös vezetők valóban a város lakosságának egyharmad részét kiirtották.

A bencésrend pannonhalmi Diákotthonába hívja és gazdaságaiban alkalmazza a diákokat

A Győri Nemzeti Hírlap írja: Országos példát adó szeretettel és pedagógus meggondolással felhívást adott ki a pannonhalmi Diákotthon igazgatója dr Kovács Arisztid. Felhívásával pannonhalmi dolgos nyaralásra hívja a bencés diákokat, de más diákiukat is. Nem semmivégre, nem tücsökciripelést hallgatni, hanem a nemzetnek hasznos, a kapát, ásót kezébe fogó diáknak pedig megfizethetetlenül üdvös, dolgos nyaralásra. A diákok Pannonhalmán bencés tanárok felügyelete alatt szellemi munkát is végeznek, tanulnak, ismételnék, pótolják az evközben sebtében tanult anyagot, mellette nyelveket és zenét is tanulhatnak. De ez még nem minden. A bencésvendéglátásban nyaraló diákok dolgozni fognak a bencés gazdaságokban, szőlőkben, kertekben. Az elszállásolás egyes gazdaságokban fedett helyen, vagy sátor táborban lesz, míg ha az épületet más célra igénybe nem veszik, a diákok nagyrésze a volt olasz gimnáziumban fog lakni. Munkanapokon nem kell fizetni az ellátásért, sőt öt pengőig terjedő napszámot is kap a dolgozó diák.

A pihenő és tanulási napokon nyolc pengő a napi diákpenzió, de ezt a munkanapokon vígan megkeresi a diák. Szivesen látnak olyan kisdíjakokat is, akik gazdasági munkára még nem elég erősek. Megfelelő óvóhely is van. Ezenkívül napfény, levegő, fürdő, gyönyörű park, sportpályák.

vette a házat, aztán felvette az ünneplő ruháját.

— Hová méz lányom? — szolt rémülten az öregasszony.

— Az uram elébe. — szolt Zsuzsa, — ma este jön meg, hisz tudja, elhozta a jegyző úr az irást. — Azzal kilépett az ajtón és csendes léptekkel kiment az állomásra. Az állomás előtti kis lócára léült és nézett előre.

Sötét este volt már, mikor az öreg bakter elhaladt a lóca előtt.

— Kit vársz Zsuzsika?... — hajolt az asszony felé.

— Én az uramat, — válaszolt nyugodtan az asszony s még el is mosolyodott.

— Az uradat-e? — hökkent meg a bakter és figyelmesen megnézte az asszonyt. Aztán egyet-kettőt köhintett, elfordult, a szemét megdörzsölte, az orrát kifújta.

— Hát az uradat várod...? — kérdezte megegyezően. — az aligha jön máma, jó lenne, ha hazamennél lelkem.

— Nem jön több vonat máma s azért nem jön az én uram? — kérdezte csendesen az asszony.

— Csakis azért... — válaszolt a bakter s megint rájött a köhögés, meg a szemtörölgetés.

— Akkor hazamegyek, — állt fel az asszony — s kijövök holnap.

És azontúl, ha esett, ha fújt. Gubás Szabó Mihályné estefelé felvette az ünneplőruháját és kiment az állomásra. Késő estig ült ott várakozásba feszülve, aztán hazament.

— Holnap jön, — szolt oda az anyósának minden este lefekvés előtt. Az emberek sajnálták, kitértek előle. Ha az arca nem lett volna halottfehér és a tekintete merev, — nem látszott volna rajta semmi. A munka most is égett a kezében, rendszeres beosztással dolgozott, de beszélni nem igen beszélt. Anyósa döröglette, pihenésre intette, de Zsuzsa csak mosolygott.

— Birom én a dolgot, — mondogatta, — és elnehezült testével úgy hajladozott, mint leánykorában.

Mintha a tél visszafordult volna, hirtelen nagy hideg lett. Az égen fekete felhők lögtak, sűrű, haljós szelek fújtak, a földre gyász és szomorúság ereszkedett. Nagypéntek napja volt.

Zsuzsa halottfehér arcán ezen a napon lázrózsák égtek és szemében valami különös fény villódzott.

— Ma jön meg... máma. — motyogta többször, amint ünneplő ruháját magára ezedte. Egyszerre irtózatossá kin-

hasított bele, a cipőjét sem tudta már befűzni, hanem görnyedten az ágyig vándorolt s ott eldőlt, mint egy zeák.

Három asszony is ült az ágya mellett, mert annyira dobálta magát, hogy alig tudták lefogni. Összefüggéslen szavakat hadart és minduntalan az ura nevét eikoltozta. Arca beesett, halatékára kékes árnyék telepedett s ezeme körül a halál ólomszine vert tanyát. Haja nedves gubancban tapadt a fejéhez.

Öreg Gubás Szabóné éjjel-nappal mellette volt. Nem evett, nem ivott, beteg lába bedagadt a cipőbe, de nem pihent le.

Szombat éjjeltájban aztán elcsendesedett a fiatalasszony. Teste kinyúlt, szemét becsukta.

Öreg Gubás Szabóné feje nagyot koppan az asztallapján:

— Uram Teremtőm! Előbb a fiam, most a menyem, az nem lehet, — sirta. — „Miatyánk...” — kutesolta össze göbös ujjait és száraz ajkáról könyörgőn peregette az imádság szavai.

A fiatalasszony megmozdult, éleset sikoltott, asszonyok hajoltak feléje. — és húsvétvasárnap hajnalán megszületett a kis Mihály. Összeszorított kezeivel vadul hadonászott és egészéget,

erős sírása kihallatszott az utcára.

Zsuzsa lehunyt ezemmel pihent, anyósa az ágy fejénél ült és homlokát törölgette.

A szép vasárnap reggel benézett az ablakon és egy vidám kis napsugár megsimogatta az újszülött összeszorított szemét. A gyermek felébredt és követelősen sírni kezdett.

A fiatalasszony szeme felpattant és keresőn körülnézett.

Öreg Gubás Szabóné akkorát ugrott, mintha tizenhat éves lenne és már hozta is a gyereket.

Zsuzsa tágranyit szemmel megnézte a kicsit, aztán magához szorította. Arcáról eltűnt a merev kifejezés és szemének kékje ismét tiszta volt, mint a felhőtlen ég.

— Ha az én drága uram ezt megérthette volna. — sóhajtott.

— Most már itt van a mi vigasztalónk. — sirt fel az öregasszony, a Mihályka.

És ekkor a falu ünnepi csendjébe tisztán kondult a kis harang templomba hívó hangja.

— Feltámadott!... — zengi a vigasztalást a kis harang szava.

A két asszony elmosolyodott és a gyermek fölé hajolt.

A FEJLŐDÉS UTJA

Repülőgépeink sebességének növekedése a világrekordok tükrében

A repülés folytonos tökéletesítéséért vívott küzdelem egyik legérdekesebb tükré a sebességi világsúcs fejlődése. Az első sebességi rekordot Santos Dumont gépevel mérték, 1906-ban és ekkor 41,3 km/óra sebesség lett a világsúcs. Mai gépeink között kevés akad, amely ezzel a sebességgel leszáll, nem pedig hogy repülne. A gépek további fejlődése az akkori idők legnevesebb „aviatikusa”-nak tevékenységével függ össze. Farman Nieuport, Blériot, Curtiss, Latham neve részben fennmaradt még ma is, hatalmas üzemek dolgoznak nevükkel. Kevesen tudják, hogy még a világháború előtt elérték a 200 km/óra sebességet, még hozzá nem sokkal több löerővel, mint mai gépeink hasonló súly- és löerőcsoportban.

A háború okozta kényszerűséget felváltotta a békeidők vetélkedése. Igaz ugyan, hogy ez csupán a „győztes” nemzetek osztályrésze lett, a legyőzötteket kitagadták, nekik nem nyílt alkalomuk e téren dolgozni. Következőképp franciák és amerikaiak osztoztak a rekordon. A háború okozta fejlődés beszédes bizonyítéka, hogy 1920-ban 313 km/óráig nőtt fel a rekord. Sadi Lecoq-ot igyekezett minden erejével és minden lehetséges támogatással újabb rekordokat felállítani. A rekorderek között megtaláljuk a későbbi Mitchell amerikai tábornokot is, az USA légihaderőjének „atyját”. Weddell Williams neve is ismeretes, ő később a szárazföldi rekordot tartotta hosszabb ideig. Bonnet 448,1 km/óráig rekordjával lealdozott a szárazföldi gépek kora.

Mert mi volt a gépek fejlődésének menete? Minden lehetséges erővel igyekeztek növelni a felületi terhelést, mert a motoripar még nem szállított 6-8000 löerőnél erősebb egységeket. A felületi terhelés növelésének eredménye a leszálló sebesség megnövekedése lett, vagyis a repülőterek lettek túlságosan rövidek a gépek nekifutásához mérten. Ezen egyelőre nem lehetett segíteni, mert az akkori idők 200 km/óra sebességgel is alig cammogó légi omnibuszokhoz nem kellett hosszabb repülőter, másképp egy megfelelő betonpályával rendelkező repülőter létesítése óriási költséget igényel. A fejlődés tehát eltolódott a repülőgépek ama fajtája felé, ahol nincs szükség külön repülőterre, mert a természet máris megfelelő tükrösítva fel és leszállófelületről gondoskodik. A vízirepülőgépek kerültek előtérbe e ebben nem kis része volt a Schneider-kupának, valamint a Blériot-díjnak. (Utóbbi még ma is aligha értük el, eredeti kiírási feltételei szerint, mert az 1000 km/óra sebességet kellene ehhez túlhaladni.) A Schneider-kupaversenyekről várhatták évente a sebességi világrekord megdöntését és valóban jó pár évig olasz-angol küzdelem alakult át a verseny és a rekord is olasz és angol kézben váltakozott. De Bernardi kétezer egymásután állított fel rekordot Macchi vizigépeivel, utána a Supermarine S. 5. és 6. gépek következtek Orle-

bar és Stainforth vezetésével. A fejlődés nem volt egészséges, mert sokkal inkább volt a motoripar érdeme, mint a szarkantyútervezésé. Bernarditól Agellóig voltaképpen azonos formájú gép győzött, csupán a motorteljesítményt fokozták hihetetlenül, Agello gépeinek motorja a 709 km/óra világrekord repülésekor 3100 löerőt teljesített. Inkább FIAT érdeme tehát a rekord, mint a Macchi gyáré.

Történt pedig ez 1934-ben, amikor az új repülőgéptervezés kezdte szárnyait bontogatni és egészségesebb irányzat kapott erőre a gyártásban. A drótkadályok eltűntek és a szabadonhordó szárny állítható légesavar, magassági motor, bevonható futómű és más hasonló újítások kaptak polgárjogot a repülőgépgyártásban. Megindult ismét a versenyfutás.

Most már más volt az út: az aerodinamika megfelelő segédeszközöket adott a

mérnökök kezébe. A háború kitöréséig az egyébb téren is a kötetlenég előnyeit élvező német repülőipar készült csak el gépeivel és rövid időn belül kétezer is megjavították az Agello-rekordot. Előbb a Heinkel-gép következett, majd a Messerschmidt. S a számitások szeriint az új rekord legfeljebb 2300 löerő teljesítmény árán született meg, tehát kisebb teljesítménnyel, mint elődje. Ez bizonyítja a fejlődés egészséges irányát.

A második világháborúval a békés rekordhajászatnak vége szakadt, új, komolyabb feladatok foglalkoztatják a nemzeteket. De a sebességi világrekordok hasznát érzi a repülés. Ha ma még talán nem, de egy év múlva már bizonyára lesz olyan szolgálati gép is, amely a jelenlegi sebességi világrekord körüli rendes bevetési sebességet érhet el. És valószínű, hogy a nemzetek hét véka alá rejtett új konstrukciói máris jőpárízben túlhaladták a 755 km/óra legnagyobb sebességét, az 1939. év büszke világrekordját. Így a háború után ismét jelentős, ugrásszerű fejlődést várhatunk, amikor a háborús idők vívmányait végre az egész emberiség javára hasznosíthatják.

Dr. Kokas Eszter, a Leventeleányok országos vezetője rádiószózatot intézett a leányifjúsághoz

A Levente Hírközpont jelenti: A rádió leventeműsorában dr. Kokas Eszter, a Leventeleányok Országos Vezetője szózatot intézett a leventeleányokhoz.

— A feltámadás emlékezete — mondotta, — a hitet, reményt, életkedvet és bizalmat jelenti. De jelenti azt is, hogy áldozat nélkül nincsenek eredmények és hogy minden olyan áldozat, amelyet tisztá, szent és nemes célokért hozunk: meghezza gyümölcsét. A magyar történelem csupa áldozat és feltámadás: bűjti napok, szenvedés, harc, küzdelem és utána az ősi törzs megerősödése, feltámadása.

— Leventeleányok! Ismét nehéz bűjti napokat élünk. Védjük földünket és valamennyien fokozottabb felelősséggel tartozunk cselekedeteinkért. A mai idők mindenkitől nagyobb munkateljesítményt követelnek. Vegyétek ki részeteket az áldozatból és munkából. Küzdjétek ti is hősiessé, erős lélekkel, pontos kötelességteljesítéssel. Érezetek

meg, hogy többet kell dolgoznotok, mint békében, mert pótolni kell azok munkáját, akik valamennyiünkért harcolnak.

— A leventeleányok legfőbb parancsa: Isten, Haza, Család szolgálata. Áldozatos munkáttal a nemzet erejének fokozásához járultok hozzá. Nagy felelősséggel, kitartással, fegyelmetten kapcsolódjatok bele a háborús szolgálatokba. Lássátok meg kötelességeiteket abban a környezetben, ahol életek folyik és ne riadjatok vissza akkor sem, ha súlyosabb feladatok hárulnak rátok. Így vállaltok részt a nemzet fennmaradásáért vívott küzdelemben. Legyetek ti is lelkes katonái ennek a harcnak, amely nemcsak hazánkért, hanem Krisztusért is folyik.

— Isten és haza! Ez a jelszó lebegjen előttetek. Ugy éljétek, hogy hitétek, munkátok, fegyelmettségetek bizossitka legyen a magyar jövőnek! (LHK.)

Kérhetnek-e díjazást a falusi jegyzők a közellátási nyomtatványok kitöltéséért a lakosságtól?

A közellátásügyi miniszter leiratot intézett a törvényhatóságok vezetőihez, mert tudomására jutott, hogy egyes községi jegyzők bizonyos közellátási lapok kitöltéséért a hozzájuk forduló lakosságtól díjazást szedtek.

Ez ügyvel kapcsolatban a miniszter megállapította, hogy a közellátási nyom-

tatványok kitöltésére a jegyzők nem kötelesek. Bár megengedett eljárás, hogy a közigazgatásnál alkalmazott tisztviselők az irástudatlan, vagy a közigazgatási ügyekben járatlan ügyfeleknek az idevonatkozó jogszabályokban meghatározott esetben segítsenek és munkájukért magán munkadíj címén ellenszolgáltatást kérjenek, még sem kívánatos a magánmunkát fogalmának a közellátási nyomtatványok kitöltésére történő kiterjesztése. Azokban az esetekben, amikor a köztisztviselők magánmunkálati díjazást kérhet, rendszerint az ügyfél érdekében annak valamilyen vagyoni, vagy más előnyt jelentő személyes ügyben működik közre. Ezzel szemben a közellátási nyomtatványok kitöltése az ügyfelekre a rendkívüli viszonyok következtében háruló kö-

telesség, amelyet az érdekeltek általában teherként, sokszor zaklatásként fognak fel. Ilyen esetekben a csekélyebb értelemmel rendelkező, sokszor irástudatlan személyekben nem kívánatos visszahatást szűl, ha a szerintük rájuk kényszerített nyomtatványokkal kapcsolatban az idővesztésen felül költségeik is merülnek fel. Miután az ilyen visszahatások felidézése a mai rendkívüli viszonyok mellett kerülni kell, a miniszter felhívta a közigazgatás vezetőit, hogy a közigazgatási nyomtatványok kitöltésétől a jövőben tartózkodjanak és az ilyen kéressel hozzájuk fordulók utasítsák a hivataluktól távolálló olyan magánszemélyekhez, akik ezt a nem sok fáradságot okozó munkát díjtalanul tudják elvégezni. (Magy. Tud.)

Örömmel köszöntjük a nagyváradi Katolikus Tudósítót

Régóta hiányzott Nagyváradon ez a kis füzet, amely immár második számában kerül a katolikus közönség kezébe. Bevezető cikkében a kegyelmi élet fontosságáról olvasunk figyelemre méltó sorokat. Apró cikkeiből megismerjük az egyházközség időszerű eseményeit.

Hisszük, hogy megkedveli majd városunk katolikus társadalma a Katolikus Tudósítót. Ismerünk már városokat és községeket, ahol nagy szolgálatot tesz a pár oldalból álló kis füzet, összetartja a híveket és érdeklődést kelt bennünk az egyházközség ügyei iránt. Ezt várjuk a nagyváradi tudósítótól is, és akkor betölti igazi hivatását nálunk is. Külön ki kell emelnünk azt, hogy más városoktól eltérően, nálunk teljesen ingyen kapják a tudósítót a katolikus családok. Ez lehetővé teszi, hogy mindenütt eljusson szava. Fogadják mindenki szeretettel és senki ne utasítsa vissza, amikor havonta kétszer beköszönt majd dr. Lestyan Endre szerkesztésében megjelenő csinos kiállítású tudósító családlukba, hanem legyen a katolikusok számára összekötő kapocs, mely egymással és az egyházzal összeköti a híveket.

Igazgatói intelem a Zrinyi Ilona keresk. leányképzőiskola és a női keresk. szaktanf. tanulóihoz

A kapott miniszteri rendeletek értelmében szigorúan figyelmeztetem a vezetésem alatt álló intézetek tanulóifjúságát a következőkre:

1. Az iskolai fegyelmi szabályok a szünidőben is érvényben vannak. Különösen felhívom tanulóink figyelmét arra, hogy a mozi, színház látogatása csakis engedély alapján történhetik, óvakodjanak szülői kíséret nélkül fiukkal sétálni, tartózkodjanak a céltalan korzózástól, az intézet egyensapkját előírás szerint viseljék és általában mindenütt a mai sorsdöntő időkhez méltó magatartást tanúsítsanak. Az intézet fegyelmi szabályának végrehajtását mindenütt ellenőriztetem, a kihágásokat jegyzőnkbe foglaltatom és a szabályzat ellen vétőket a jövő tanévben tanulóink sorába nem veszem fel.

2. Ezuttal ismételtelmen felszólítom a vezetésem alatt álló intézetek tanulóifjúságát, hogy minél odaadóbban és a lehető leghosszabb ideig vegyenek részt a termelő munkában. Munkavállalásaikkal, teljes erejük megfeszítésével szolgálják Hazánk javát. Szüniidei foglalkozásaikról írásban kell jelentést tenniük és a jövő tanévre való beiratkozás alkalmával munkaadójuktól bizonyítványt kell bemutatniuk.

HASZNOS IMRE igazgató.

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér. Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.
ELŐFIZETESI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Késziratokat nem adunk vissza.

Budapestre rendelte a kereskedelemügyi miniszter a nagyváradai Ipar- és Kereskedelmi Kamara vezetőit. Nagyvárad. Saját tud. Mint értesülünk, tegnap a kereskedelemügyi miniszter rendelkezése értelmében Budapestre utazott Horváth Árpád miniszteri biztos és dr. Olasz Vilmos főtitkár, az Ipar és Kereskedelmi Kamara nagyváradai vezetői. A miniszter szombaton fogadja az ország valamennyi hasonló jellegű miniszteri biztosait és főtitkárait, kiknek fontos utasításokat ad a jelenlegi helyzettel kapcsolatban. Az Ipar és Kereskedelmi Kamara váradai vezetői vasárnap éjszaka érkeznek vissza.

VITAMINELLÁTÁSBAN RÉSZESÜL A LEVENTEIFJUSÁG. A honvédelmi miniszter az Országos Ifjúsági Egészségügyi Bizottság javaslatára elhatározta, hogy a levante ifjúságot egyes kijelölt közösekben kísérleti vitamin-ellátásban részesítik. A vitamin készítmények szétosztását, a kiadás ellenőrzését, rendszeres fogyasztását és a szükséges megfigyeléseket a hatósági orvosok végzik. (Magy. Tud.)

Magyar Szállodások, Kocsmárosok, Vendéglősök Országos Szövetségének Nagyváradai és Biharmegyei Szakosztálya. A húsfelhasználás megszervezése céljából felkértem a vendéglátó iparosokat (vendéglős, étkezdés), hogy folyó hó 18-án délután 4 órakor saját érdekében szíveskedjenek megjelenni a szakosztály ülésében (Szent László-tér 4. I. em. Sas palyota).

AZ ÁLLAM HOZZÁJÁRUL A FERTŐZŐ BETEGSÉGEK ELLENI KÜZDELEM KÖLTSÉGEIHEZ. Az érvényben levő rendeletek értelmében a fertőző betegségek elleni védekezés költségeit a városok és a községek maguk tartoznak viselni. A nyilvános betegápolási és gyermekgondozási pótadó terhére azonban a belügyminiszter e költségekhez bizonyos hozzájárulást engedélyezhet az előző évben felmerült tényleges költségek arányában.

Megbűntetik a mozgó vonatra felugrást. A Magyar Tudósító jelenti: Az utóbbi időben egyre többen ugrálnak fel a mozgó vonatra. Eddig az volt a gyakorlat, hogy a mozgó vonatra ugrálókat igyekeztek tervükben megakadályozni, vagy pedig utját állították szándékuk végrehajtásának. Ez a megoldás azonban nem bizonyult hatásosnak, éppen ezért most az a gyakorlat alakult ki, hogy a mozgó vonatra felugrálni szándékozókat, amennyiben le tudják szállítani, megbűntetik.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS
 Ezuton mondunk hálás köszönetet barátaink és jó ismerőseinknek, akik szeretetteljes és felelősségteljes munkát teljesítettek és gyönyörű virágjaikkal enyhíteni igyekeztek.
FEHÉR ETEKA és családja

Kollokviumok és szigorlatok a kolozsvári egyetemen. Kolozsvárról jelentik: (MTI) A kolozsvári m. kir. Ferenc József Tudományegyetem közgazdasági karán a félév végén kötelező kollokviumok megkezdődtek és április 30-ig tartanak. A szigorlatok május elsejétől 1-5-ig lesznek.

FRANCIA LEKTORÁTUS közli, hogy az iskolaév lezárása folytán a francia nyelvkurzusok is le vannak állítva a következő iskolaév meguyításáig. A könyvtár továbbra is nyitva van minden hétfőn délután 5-től 7 óráig az Ujságíró Otthouban.

Nagyarányu lecsapoló munkálatok Szerbiában. A szerb gazdasági miniszter közlése szerint lecsapolási és vízszabályozási munkálatok keretében jelenleg mintegy 150.000 hektárnyi eddigi ugar területet tesznek a gabonatermelés és egyéb mezőgazdasági termelés részére használhatóvá. Az újonnan feltárt területek előrelátható termését mintegy nyolcezer vagonra — vagyis nyolcvan ezer tonnára becsülik. (KKK)

Időzített bombát találtak a vatikáni Sixtusi kápolnában. Lisszabonból jelentik: (MTI) A római rádió jelenti, hogy a vatikán-városi Sixtusi kápolnában igen nagy időzített bombát találtak. Eppen akkor fedezték fel, amikor fel kellett volna robbannia. A rádió megjegyezte, hogy a bomba azokhoz volt hasonló, amelyeket Tito csapatai használnak a Balkánon.

BUTORT színeset MEZEI-től
 Háló, kombinált és előszobák. Konyha ajándékok
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

Ez uton hozzuk fodrász iparos tagjaink tudomására, hogy folyó hó 24-én délután 3 órakor rendes évi közgyűlést tartunk az Ipartestület székházában (Mezey Mihály-utca 4. sz. a.) Kérjük a tagok teljes számú megjelenését. Az elnökség.

ÖRÖMTÜNETÉSEK MUSSOLINI OLASZORSZÁGÁBAN A KENYÉRFEJELADAG EMELESE NYOMÁN. Miláno. (MTI) A NTL jelenti: Az északolaszországi kenyérfejladag 30 százalékos, a térszta- és rizsadag 50 százalékos emelése a lakosságra rendkívül jó hatással volt. Egyes városokban a lakosság örömeiben tüntetéseket rendezett.

Elhalasztották az erdélyi református egyházkerület közgyűlését. Az erdélyi református egyházkerület szombatra halasztotta közgyűlését elhalasztották. Az új közgyűlési napot később közlik. (ME)

FELVÉTEL ALERDÉSZISKOLÁKBA. A görögnyelvismeret, esztergomi, szegedi királyalmi és a rahói m. kir. alerdézsakiskolák első évfolyamára a jövő tanévre összesen 66 tanuló vesznek fel. A felvétel pályázat alapján történik. A kérvényeket folyó évi június hó elsejéig ahhoz az alerdézsakiskolához kell benyújtani, amelyikbe a pályázó felvételt kéri. A pályázóknak általában a következő feltételeknek kell megfelelniük: legalább 17 és legfeljebb 24 (katonaeágnál továbbszolgáló altiszteknél 28) éves életkor, az elemi iskola 7-ik osztályának, vagy valamely középfokú iskola 2-ik osztályának elvégzése és legalább 1 éves külföldi erdélyi vadászati, illetve erdőgazdaságban eltöltött üzemi gyakorlat. A szegénysorsú, de kiváló előmenetelű és egyben dicsőretea magaviseletű tanulók részorultságukhoz mérten teljes, illetve 50 százalékos ellátási díjmentességet nyerhetnek. A részletes pályázati feltételeket és egyéb tudnivalókat az érdeklődők postabélyegben is kaphatják 60 fillér ellenében a fenti alerdézsakiskoláktól szerezhetik be.

BELVÁROSI
IGEN VAGY NEM?
 Páger, Muráthy, Jávör, Szörényi, Mály, Vaszary

Megtörtént a döntés a Dermata cipőgyár építési tervpályázata felett. A kolozsvári Dermata cipőgyár munkás lakótelepet épít, amelynek keretében különböző jóléti intézmények is létesülnek. Az ezzel kapcsolatos tervezésre nyilvános pályázatot írtak ki, amely felett most történt döntés. A munkás lakóházak építésére vonatkozó tervek első díját Zárai Lukács, a második díjat Rinner János kapta. Megvásárolták Deák Ernő, Kiss Albert és Kabdebó József terveit. A napközi otthon tervei közül szintén Zárai Lukács az első díj. A második díjat Göllner Andrásnak ítelték. Megvásárolták még Lammert József és Vass Endre műveit. A bölcsőde tervek első díját Lanner Róbert, a második díjat Bróz Béla nyerte. Végül a terekző csarnok tervei közül Lammel Róbertnek ítelték az első és Papp Róbertnek a második díjat. (Magy. Tud.)

Ipartesiületi hírek

Ezuton hozzuk iparosaink tudomására úton hozzuk iparosaink tudomására, hogy a m. kir. ker. és közlekedésügyi minisztérium a hazai kereskedelmi középiskolák I. osztályába, az 1944-45. iskolai évre beiratkozók részére 60 (hatvan) tandíjmentes helyre nyilvános pályázatot hirdet. Az érdeklődők folyamodjanak saját szakosztályukhoz, ahol a szakosztály vezetősége a rendelkezésükre bocsátja a pályázati feltételeket. Az elnökség.

Villanyserelő iparosok figyelmébe. A villanyserelő iparosok szakosztálya folyó hó 20-án, csütörtökön este fél 6 órakor taggyűlést tart. Tekintettel a tárgy rendkívüli fontosságára, kérjük tagjainkat, hogy azon pontosan és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

Versenyárgyalási hirdetmény

Nagyvárad Thj. Városi Közlöeti Szövetkezet által a Bihari és Püspöki-ut közöti vitéz Horthy István Onca telepen épülő „Napköziotthon” épületében szükséges villanyserelő, vízvezeték és csatornázási munkálatokra nyilvános versenyárgyalást hirdet.

A munkálatok költségei szabályszerűen biztosítva vannak. Ajánlat tehető a kiadott úrlapokon, összes anyag és munkabérral. Ajánlatot csak a kiadott hivatalos nyomtatványon lehet benyújtani. Költségvetési úrlapok a Szövetkezet gróf Teleki Pál-utca 3. szám alatti irodájában szerezhetők be, ugyanitt tekinthetők meg a szerelés-tervek is. Az ajánlatokat esetleges mellékleteivel együtt zsinórral egybe fűzve, a zsinórvégét az ajánlattevő cégnapján délelőtt 11 óráig személyesen szöveget tartalmazó pecséttel kell ellátni.

Az aláírt felblyegzett, tanuzott ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva Nagyvárad Thj. Városi Közlöeti Szövetkezetének gróf Teleki Pál-utca 3. szám alatt 1944. április hó 24. vagy posta útján kell benyújtani. Az ajánlat felbontása ugyanezen napon délelőtt 12 órakor ugyanott történik, amikor is a magukat igazoló ajánlattevők vagy ezeknek meghatalmazásával ellátott képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a Nagyvárad Thj. Városi Közlöeti Szövetkezet által épülő Napköziotthon villanyserelő, vízvezetékserelő és csatornázási munkálatokra”.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntés megtörténteig kötelezettségben maradnak. A Szövetkezet az ajánlatok közötti árakra való tekintet nélkül szabadon választhat a munkálatok vállalatba adása tekintetében.

Nagyvárad, 1944. április 12.
 Dr SOÓS ISTVAN, s. k.
 polgármester,
 szövetkezeti elnök.
 A kiadomány hitelező: Hankovits s. k.

A CSEH VÉDNÖKSÉG KORMÁNYA A BENEK PROPAGANDÁJA ELLEN. Prága. (MTI) A NTL jelenti: A cseh védnökség kormánya felhívja a cseh népet, hogy ne halgasson Benek megerősödött, de mostanig eredménytelen igazására, amelyet az angol rádió keresztül terjeszt a volt csehszlovák állam lakossága között és azt partizán-tervékenységre szólítja fel.

Bármilyen
Ingtatlan
 adásvétel, csere vagy bérlet-
 ügyben bizalommal keresse fel
MEZEI ingatlanforgalmi irodát
 Nagy Sándoru 19. Telefon 27-50

Nagyvárad thj. város adóhivatala
ÁRVERÉSI HIRDETMEY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67-69. szakasza alapján az első árverést 1944. május 6-án, a másodikat 1944. május 15-én a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2. sz. alatt) kütüzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokbába megy át.
3. Az árverés megtartása, vagy megkésérlése esetén a behajtási illeték 8 százaléka.
4. A vételárat azonnal és készpénzben kell fizetni.
 Nagyvárad, 1944. április 17.
MESTER MIHALY
 végrehajtó.

Jól sikerült a Americana előadójestje

(Nagyvárad.) Az Americana pén-teki előadójestjén a Magyar Hízek egy előmondása és Hasznos Imre igaz-gató bevezető szavai után dr. Rozsly István törvényezési bíró Ferrini Con-tardó olasz jogtudósról tartott rend-kívül érdekes, színes és fordulatos előadást. A kitérő előadó vázolta Ferrini életkörülményeit, munkássá-gát, majd emberi sajátosságait, am-lyek elősegítették, hogy szentté avas-sák s néhány szóval megemlékezett a korról is, amelyben az európai szaktekintélyű jogtudós és későbbi szent munkálkodott Isten dicsőségére. Ferrini szenttéavatásával — fe-jezte be dr. Rozsly István mindvégig élvezetes ismertetését — a modern világ a maga sajátos szentjét kapta meg.

A sok figyelmet érdemlő és őszinte felkészülést keltő előadás után Kiszely Mária Americana tag beszélt az „Otthonról”, kiemelve a családi tűz-hely jelentőségét és a nő szerepének fontosságát a családi életben.

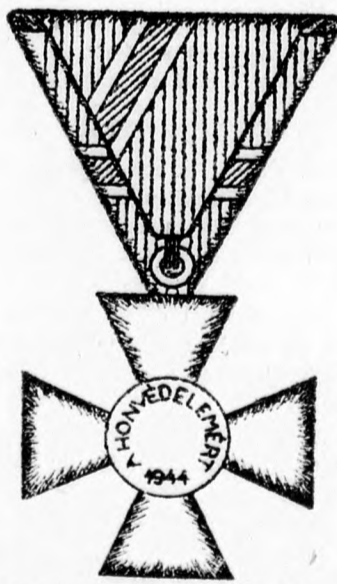
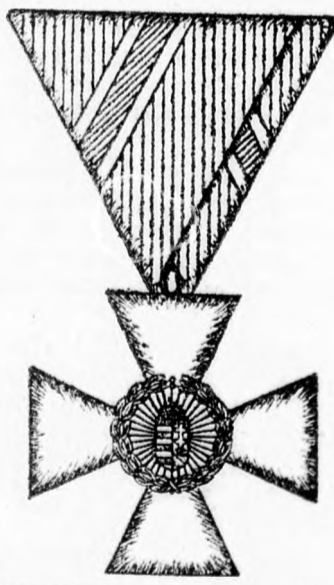
A vita ezúttal ismét elmaradt s az előadók Hasznos Imre, a kerekede-lmi leányiskola igazgatója köszönte meg meleg szavakkal a sikerült köz-reműködést.

Vezetőségi ülés lesz vasárnap a Nemzeti Munkaközpontban

A biharmegyei NMK szervezetek nagyváradi kerületi titkársága vasár-nap, folyó hó 16-án, délelőtt 10 óra-kor Vezetőségi ülésre hívta meg a megye összes NMK elnökeit és tit-káraikat.

A kerületi titkárság ezúton hívja fel a nagyváradi NMK szervezet ösz-szes szakmai vezetőit és üzemi meg-bízottait, hogy a fenti ülésen teljes számban jelenjenek meg, annál is inkább, mert a munkásságot érdeklő kérdéseket, valamint fontos szerve-zeti ügyeket tárgyalunk meg. Az ülés-en részt vesz úgy Szabó János kép-viselő, mint Bodóts Gyula, a váradi Munkakamara vezetője, valamint a Nemzeti Munkaközpont országos el-nökségének a képviselője Budapest-ről. Tehát minden szakmai vezető és üzemi megbízott kötelességé-nek tartsa a pontos megjelenést.

Szabó János orsz. társelnök.
Nagy István kerületi titkár.

A KORMANYZÓ UR EZT A POLGARI ÉRDEMKERESZTET ADOMANYOZTA A BELSŐFRONT MUNKA-HŐSEINEK

Megkerült az elveszett gyermek

Kétségtelen, hogy ha a gyermekét szerető szülő veszedelemben sejtí feltett esemetét, igen gyakran any-nyira elveszti fejét, hogy a legképte-lebb műveletekre ragadtatja el magát aggodalmában. Azonban meg-történt az is, amikor a tragikusnak induló esemény szerencsére komikus epizóddal zárult. Példa az alábbi eset:

Feldult arcu apa kopogott be el-mult este a rendőrség ügyeleti szo-bájába. Izgalomban alig tudott kö-szönni, csak lihegett és segítségkérő szemekkel nézett az öt komolyan vizsgálható detektívek felé.

— Elvesztett a fiam, — szölt végül.

— Mikor?

— Ma délben tűnt el és estig sem került elő. Az iskola most szünetel elengedjük kissé a levegőre. Azóta hiába várjuk haza.

— Miért nem keresik tovább? Min-dennapos eset, hogy elcsavarog a gyermek.

— Az enyém nem szokott, kérem. Meg aztán olyan rossz előérzetem van nekem is, a feleségemnek is. Nem találjuk helyünket. Mondják meg az urak, ha valami szerencsétlenség érte. Elvégre férfi vagyok kérem és apa!...

— Hígyje el, nem tudunk róla sem-mit. Ide nem érkezett a délután fo-lyamán baleset jelentés. Egyébként

mióta keresik a gyermeket?

— Dél óta. Nem is voltam azóta otthon.

— És a felesége?

— Ő sem.

— Hátha azóta megkerült a gyer-mek?

Ebben a pillanatban kemény kop-pogás hallatszik az ajtón, majd be-toppán egy rendőr és feszesen tisz-teleg:

— Felügyelő urnak álásan jelen-tem, egy kis gyerek várakozik oda-künn.

— Mit akar?

— A szüleit keresi. Azt mondja, hogy senki sincs odahaza, eltűntek a szülei dél óta.

— Vezesse be.

Félénken, kisírt szemekkel óva-kodik be egy hét év körüli kisfiú. Meglátja a szomorú apát, nyakába ugrik és sirva mondja:

— Csakhogy megkerültél, apuka! Hát anyukám hol van? Olyan éhes vagyok!...

Egymás arcába hull apa és fia könnye az örömtől, azután megerő-síti magát az apa és halkán dörmög:

— Gyereünk fiaskám, még mielőtt nem jönne anyukád is, mert attól tartok, mind a ketten kikapunk... P. Gy.

Pillanatfelvételek az óvóhelyről

— Műsorunkat bizonytalan időre megszakítjuk, — mondja a bemondó.

A rádió elhallgat. Néhány pillanat mulva megszólalnak a szirénák. Le kell menni az óvóhelyre.

A fiatal házaspár is lemegy. Ők még nem tudják jól az utat hiszen csak néhány napja költöztek a házba. Még a háziakat sem ismerik. Nem vi-zitáltak le senkinél.

Leérnek s egy sarokban szerényen meghúzódnak.

A régi lakók két csoportra oszla-nak: férfiak külön, asszonyok és gyer-mekek megint külön. Az asszonyok egy darabig úgy hallgatnak, mint a sir, de mikor megbizonyosodnak ar-ról, hogy nincs komoly veszély, plety-kázni kezdenek. A férfiak az óvó-helyet bírálgatják, megállapítják: hi-báit, majd a repülés tudományát vi-

tatják meg.

Már egy negyedóra telhetett el így, mikor a sarokból sugdosódás hal-latszik. A fiatal pár beszélget nagy fontossággal. Nem lehet érteni mit, de az asszony tilkon a férfiak cso-portja felé sandít és arrafelé tusz-kolja az urat. Az először ellenkezik egy darabig de mégis enged az ass-zony nógatásának. Elszántan megy a csoporthoz és mindenkinek bemu-tatkozik. Majd ennek végeztével hő-sként vonul vissza fiatal feleségéhez. Az asszony elégedetten, királynői fel-sőbbiséggel fogadja.

— Szívelem, most legalább mondja meg, miért kellett nekem most ilyen hirtelen itten bemutatkoznom, — kérdezi a férfi kissé bosszankodva.

— Azért drágám, mert ezzel eléget tettünk az illendőségnek és nem kell már senkinél levizitálnunk. Ha vi-zszont vár és báméskodik, még lefuj-hatják a riadót és ki tudja, mikor lesz még egy ilyen alkalom.

Nagyon rossz lehet egy diáknak, mikor egy ügyes, szép diákleánnyal lakik egy épületben és még mindig nem tudott vele megismerkedni. Igaz ugyan hogy minden reggel utá-na ment, végig a Wesselényi-utrán, de ez még nem sok. Sőt, délben is ha ő hamarabb jött ki, elment a leány-iskola elé. Megvárta utána szegő-dött s hazáig kísérte.

Ez így ment néhány héten át. Sem-mi eredmény. Most pedig vége az év-nek s a leányt alig lehet látni.

Szomorúan ül otthon az asztal mel-lett. A rádió megszakítja műsorát. A fiú feláll s járkalni kezd. Egyszerre hangos szó hagyja el az ajkát:

— Óh, bárcsak... — mondja ön-kéntelenül.

— Mit bárcsak, — kérdi tőle az édasanyja.

— Semmi, csak gondolkodtam.

Aztán felbuznak a szirénák.

— Édesanyám! — ugrik fel sugárzó arccal a fiú. — Megyünk az óvó-helyre!

— Jaj édes fiam hát te ennek ör-vendezsz? — hüledezik az anya.

— Nem... Csak siessünk, édes-anyám.

Es lemennek.

Tíz perc múlva már a leánnyal együtt szorították fölűket a vészjelző-hoz és úgy hallgatják a sziréna „vész-szély elmúlt” jelzését.

Ma az egyik mellékutcában már úgy sétáltak, mint régi, meghitt jó-pajtások... P. Z.

Kik adakoztak elsőnek a Zöld Kereszt nemzetvédelmi céljaira?

A Zöld Kereszt felhívására Nagyvárad társadalmi máris megértő készséggel küldi be adományát a mindannyiunk által ismert hazafias és nemzetvédelmi célokra.

Eddig: Carmen Cipógyár r. t. 600. Vesta Vegyigyár r. t. 200, Fekete Rum és Li-körgyár 100, vitéz Harró Zoltán likörgyá-ra 100, Barabás és Sipos bornagykereskedő 100, Péchy üvegcsiszolda 100, Csurka Péter 100, Kocsis Géza likörgyára 100, vitéz Sulyok Lajos 100, Appán Kálmán 100, Magyar-Német Ásványolaj r. t. 15, Barla Dezső gyógyszerész 50, Zsigmondovics és Martinovics gyógyszerészek 50, Mezőné Kain Eszter 50, dr. vitéz Vajna Gábor 50, dr. Penkert Mihály 40, dr. Reicz Antal 60, dr. Csete Emil 50, dr. Szauter Bé-la 50, dr. Szirmay Kálmán 50, dr. Schram-bek Károly 30, dr. Csetényi Gyula 30, dr. Deák István 30, dr. Baranyay Lajos 30, dr. Kiss Zoltán 30, dr. Heinrich Béla 20, dr. Babics László 20, Hungária Étterem 50, Magyar Nemzeti Bank 100, Grafika nyom-da 50, Nagyvárad Takarékpénztár 100, Magyar-Olasz Bank 20, Magyar Általános Hitelbank 50, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 50, Biharmegyei Takarékpénztár 30, Lengyel Endre 10, Erdélyi Leszámitó és Pénzváltó Bank 30, Tompa Ferenc 20, Interrexim Kereskedelmi r. t. 30, Kovacsik János 10, vitéz Somogyi István 40, Pék csokoládégyár 50, Bogdánfy N. 10 érke-zett be adomány, amelyért ezúton is hálás köszönetet mond a Zöldkereszt vezetősége.

Polgármesteri felhívás a csendőrség fegyverhasználati jogának kiterjesztése tárgyában

Nagyvárad thj. város polgármestere 8570—1944. I. szám alatt a következő hirtetményt adta ki:

A m. kir. miniszterium a 4620—1943. M. E. sz. rendeletek kiegészítéséről, az 1944. évi április hó 5-én kelt 1290—1944. M. E. sz. rendelet szerint elrendelte, hogy a m. kir. csendőrség szervezeti és szolgálati utasítása 49. §-a, 390. pontja, 7. alpontjában szabályozott fegyverhasználati joga, a rendelet kihirdetését követő ötödik nap-tól kezdve, a csendőrség működési terü-leten az egész országban alkalmazást nyerjen.

Figyelmeztetem a közönséget, hogy a csendőr első felszólítására mindenki meg-állni köteles, mert ellenkező esetben, kü-lönösen pedig akkor, ha valaki a felszó-lítás után menekülni igyekszik, a csendőr mindenki ellen löfegyvert használhat.

Nagyvárad, 1944. április 13. Dr. Soós István s. k. polgármester.

Csak kijelölt kereskedők árusíthatnak gyújtót és kötegelt tűzfát

Nagyvárad thj. város I. foku iparhatóság 8945—1944. kig. szám alatt a következő hirdetményt teszi közzé:

Tudomásra jutott, hogy gyújtót, kötegelt puhafát nem kijelölt kereskedők is árusítanak.

Mivel ez a tevékenység kijelöléshez van kötve, nyomatékosan felhívom az érdekelt kereskedőket, hogy gyújtót, kötegelt puhafát kijelölés nélkül ne árusítsanak, mert súlyos büntetésnek teszik ki magukat.

Nagyvárad, 1944. április 11. Dr. Kazó Károly s. k., th. tanácsnok, mint I. foku iparhatóság.

Kinevezéseknél és alkalmazásoknál előnyben részesítik a honvédelmi érdemeket szerzett személyeket

A kultuszminiszter a Kormányzó Ur legfelsőbb elhatározása alapján elrendelte, hogy a jövőben a kinevezéseknél, alkalmazásoknál, valamint a kultusztervezetében adható engedélyek, jogosítványok adásánál — egyenlő feltételek mellett — elsőbbségben kell részesíteni azokat a vitézül harcolt és ezzel kimagasló érdemeket szerzett honvédeket, a közzétett szerveknek a határszolgálatban és a háttérben kiemelkedő hősi magatartást tanúsító tagjait, akik az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukkal kitüntetések nyertek. Ha a kitüntetett személy hősi halála, vagy életének több más módon való elvesztése után a kitüntetéshez járuló külön elismerésben már nem részesülhet, helyette a vele együttélő özvegye, vagy egy törvényes, még pedig elsősorban férfi, ilyennek hiányában női leszármazottja részesítendő az előnyökben. (Magy. Tud.)

Műsoros előadás Kossuth Lajos emlékére a Munkásotthonban

Nagyvárad. A Nemzeti Munkaközpont Kossuth Lajos emlékünnepélyét vasárnap délután fél négy órakor népművelés keretében tartja meg a következő műsorral:

1. Himnusz, előadja az Építőmunkások Dalköre, vezényel Soós András karnagy.
2. Kossuth Lajosról előadást tart Bodás Gyula, a Munkakamara vezetője.
3. Szavaltat Kossuth Lajosról, előadja Rusz József vasmunkás.
4. Kossuth-nótákat ad elő az Építők Dalköre.
5. Fehér Anna. Színmű 3 felvonásban, írta Gárdonyi Géza. Előadják a Horthy István-telep ifjúsága. Rendezi Gyenge Árpád.

Műsor megváltás címen felülfizetést köszönettel fogad a rendezőség. A begyűlt összeget a bombakárosultak támogatására fordítják. Remélhető, hogy Nagyvárad magyar dolgozói tömegesen fognak részt venni ezen az ünnepélyen már annál is inkább, mert a nemzeti alapon álló munkásság minden igyekezetével azon van, hogy az angol-szász terroristák galád merényleteinek áldozatait fiáreikkel megsegítsék.

Az előadás — mint a műorból kitétnik — kitérő lesz s bizonyos, hogy a Nemzeti Munkaközpont dísztermét zsúfolásig megtölti az érdeklődő közönség.

Az ipari és mezőgazdasági munkásság legsürgősebb kérdéseivel foglalkozott a minisztertanács

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai Sztójay Döme miniszterelnök elnöklésével tegnap délelőtt tartott minisztertanácsban az ipari és mezőgazdasági munkásság legidősebb kérdéseivel foglalkoztak és megállapították azokat a főbb irányelveket, amelyeket mind az ipari, mind a mezőgazdasági vonatkozásban a munkásérdek védelme, a munkaszervezés, a munkabérkérdés, a munkás közellátás vonalán teendő intézkedések terén követendőnek tartanak. Ezután még több más idősebb kormányzati kérdést tárgyaltak.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleménye:

Az esti előadások fél 6-kor, a délutáni előadások fél 3-kor kezdődnek

Az esti előadások fél 6 órakor, a délutáni előadások fél 3 órakor kezdődnek!

A Fekete Péter színlapon hirdetett szombati délutáni előadása elmarad. A Ballépés jobbra, az ideny legmulatságosabb operett-újonsága Jurik Julcsi felléptével szombat este, vasárnap délután és este, hétfőn, kedden és szerdán fél 6 órakor kerül színre. Csupa vidámság és kacagás. Hangulatos muzsika. Kaméliás hölgy bemutató, előadása csütörtökön fél 6 órakor lesz, bemutató bérletben. A bérleti előadása pénteken este fél 6 órakor. Főszereplők: Lovasi Klári, Hamvai Lucy, Kemény, Gizzi, Szógi Arany, Horváth Jenő, Barsy Béla, Lendvai Lajos, Ross József, Halasi Gyula, Tanai K.

Emil. A Kaméliás hölgy felújítását az egész város nagy érdeklődéssel várja.

MŰSOR:

Szombaton este fél 6 órakor: Ballépés jobbra.
Vasárnap délután fél 3 órakor: Ballépés jobbra.
Vasárnap este fél 6 órakor: Ballépés jobbra.
Hétfőn este fél 6 órakor: Ballépés jobbra.
Kedden este fél 6 órakor: Ballépés jobbra.
Szerdán este fél 6 órakor: Ballépés jobbra.
Csütörtökön este fél 6 órakor: Kaméliás hölgy, bemutató bérlet.
Pénteken este fél 6 órakor: Kaméliás hölgy, A-bérlet.

SPORT

A NAC nagy adomány a bombakárosultaknak

(Nagyvárad.) Pénteken este játékos értekezlet volt a NAC-otthonban. Rónay Ferenc edző tartott előadást a vasárnap sorra kerülő Vasas elleni mérkőzésen követendő magatartásról. Felhívta a fiúk figyelmét a fejelemzetlen Elektromos játékosok ellen hozott súlyos ítéletre s kérte, hogy a NAC a jövőben is minden körülmények között őrizze meg jó hírnevét s még akkor se feledkezzen meg a sportszerűségről, ha bármilyen súlyos okok is teszik próbára idegeiket. Ugyanilyen értelemben szólt a játékosokhoz dr. Sággy László szakosztály elnök és Krüger Károly sportigazgató is.

Utána felvetették a vezetők a gondolatot, hogy a NAC-nak is jó példával kell most előljárni a terrorbombázásokkal hájléktalanokká vált szegény magyarság megsegítése terén. A játékosok nagy megértéssel fogadták az indítványt több játékos szolt hozzá az indítványhoz és az első csapat 800 pengőt adott össze a nagyjontosságú hazafias célra.

Sokan példát meríthetnek az áldozatkész sportfiúk elhatározásából, akik jövendelmükhez képest jelentős összeggel siették az ország legszomorubb helyzetében levők megsegítésére.

Megbüntették a sportszerűtlenül viselkedő Elektromos játékosokat

(Nagyvárad.) Várad sportközönsége nagy megnyugvással vette tudomásul Konyor Lajos szövetségi egyes bírónak a sportszerűtlenül viselkedő Elektromos játékosokkal szemben hozott szigorú ítéletét. A labdarúgó sportért rajongó nagyközönséget nem is a büntetés nagysága érdekli, hanem azt tartja lényegesnek, hogy el-

lentében minden tendenciózus hírlapi mellébeszéléseknek, az illetékes fórum befolyásmentesen bírálta felül a súlyos sportvétséget és úgy hozta meg határozatát. Nem sikerült bizonyos A. J. urnak sem hangulatot teremteni az Esti Újság hasábjain a NAC ellen, az Elektromos érdekében, nem vette figyelembe az egyesbíró

a NAC „terrorisztikus” fellépését, úgy látszik, Konyor Lajos is teljesen tisztában van azzal, hogy kinck milyen súlyt jelent állítása.

A tárgyalás lefolyásáról és az ítéletről a következőképpen ír a Nemzeti Sport:

Az ítélet

Mintegy fél óra hozzat tartott a tárgyalás. Meg kell említenünk, hogy Buzássyt, aki behívójegyet mutatott fel, már előbb kihallgatta az egyesbíró. Most, a közös tárgyaláson az Elektromos egyik vezetője pl. azt találta mondani, hogy Buzássy azért vonult le, mert bokánrukták. Persze, Konyor rögtön szembeállította Buzássy vallomását, aki azt mondta, hogy a karja fájt és azért ment le Nagyváradon az öltözőbe. Ilyen és hasonló ellentmondások zavarták meg a játékosok és vezetők vallomását. Konyor Lajos a levonulók ügyében a következő ítéletet hirdette ki:

Buzássyt, Kósút és Gólikt a 33. szakasz a) pontja értelmében 2—2 hónapra, június 15-éig tiltotta el.

A kiállított vitéz Hidegkuthyt 3 hónapra, szeptember 15-éig tiltotta el. Kállait, a másik kiállítottat fölméltette, illetőleg a bűnét a kiállítással megtoroltnak vette.

Az Elektromos TE-t a fokozott felelősség alapján 200 pengő pénzbírsággal sújtotta. A Nagyvárad—Elektromos mérkőzést egyébként 2:1 arányban a NAC javára igazolta.

Mácsay András ügyében az Edzők Testülete fog ítélni első fokon.

Felhívás a leventékhez

Felhívom mindazon leventéket, akik már tagjai, vagy tagjai akarnak lenni az egyesület atlétikai szakosztályának, hogy folyó hó 18-án, kedden este 8 órakor, a Levente Otthonban (Deák Ferenc-u. 3. sz.) jelenjenek meg.

Levente Egyesület Elnöksége.

Őszinte mozikritika

Szudáni szerelem

— Bemutató az Apolló-mozgóban — Magyarul beszélő francia film csakis bennszülött szereplőkkel. A bennszülött szereplők sajátos élete mellett rengeteg és nálunk legfeljebb állatkertben látható vadak érdekes életét mutatja helyszíni felvételekben a rendkívüli költséggel készült nagy világfilm.

Szudán ma is a népvándorlások színhelye. A film meséjének kerete az egyik szudáni néptörzs vándorlása az új hazá felé. A sejk két fia előttünk aerdül fel bátor harcosok és törzsvezetők. Egy leányt szeretnek mindketten, de türelmesen várják az időt, amely végre megnyugtató megoldást teremt. Közben népükért, annak jövőjéért áldoznak fel erejüket és kockáztatják életüket.

A bennszülöttek végtelenül természetesen mozognak a felvevő gép leneseje előtt és a film valóban teljes illúzió keltésére alkalmas, így tökéletes tudományos népszerűsítés filmkivitelben. Életük gazdag rendkívüli izgalmakban, tehát a film azok előtt is kellemes meglepetés, akik izgulni szeretnek.

Kisérő film gyanánt ezuttal a világhírű német Bayer-pár sportművészetét vetíti az Apolló.

Olusz Péter dr.

Versenyvárosi hírdetmény

Nagyvárad thj. Városi Közföldi Szövetkezet a bihari és Püspöki-ut közötti városi területen a vitéz Horthy István Oncsatelep építendő, előreláthatólag 10 darab ikerház 20 lakása munkálataira nyilvános versenyvárosi hírdetményt hirdet. A Szövetkezet az építendő ikerházak számát megváltoztathatja.

A munkálatok költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Ajánlat teendő a kiadott úrlapokon egyrészt összes anyag és munkabérre, másrészt csak munkabérekre. Ajánlattevők csak az összes munkanemekre tehetnek ajánlatot, kivéve az asztalos és villanyszerelői munkát, amelyekre külön ajánlat adandó, asztalos és villanyszerelői munkálatokra csak összes anyag és munkabérekre tehető ajánlat.

Ajánlatot csak a kiadott hivatalos nyomtatványon lehet benyújtani. Költségvetési úrlapok a Szövetkezet gróf Teleki Pál-utca 3. szám alatti irodájában szerezhetők be. Ugyanígy tekinthetők meg az építkezési tervei is.

A többi ívből álló ajánlatot esetleges mellékletével együtt zsinórral egybe kell fűzni, a zsinór minőségét az ajánlat hátulján cég-szöveget tartalmazó pecsétrel kell ellátni.

Az aláírt, felbélyegzett, tanuzott ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve pecséttel lezárva Nagyvárad thj városi Közföldi Szövetkezet gróf Teleki Pál-utca 5. szám alatt 1944. április hó 29. napján délelőtt 11 óráig személyesen vagy posta útján kell benyújtani. Az ajánlatok felbontása ugyanott ugyanazon a napon délelőtt 12 órakor történik, amikor is a magukat igazoló ajánlattevő, vagy ezek

meghatalmazásával ellátott képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni „Ajánlat a Nagyvárad thj. városi Közföldi Szövetkezet által építendő munkás lakóházak munkáira”. (Asztalos vagy villanyszerelő munkálatok).

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntés megtörténteig kötelezettségben maradnak. A Szövetkezet az ajánlatok között árakra való tekintet nélkül szabadon választhat, a munkát megosztva épíltetnének is kiadhatja és attól el is állhat. Nagyvárad, 1944. április 12.

Dr SOÓS ISTVAN, s. k. polgármester, szövetkezeti elnök.

A kiadmány hitelű: Hankovits s. k.

Szolgáltatás nyújtószertartak:

- I. Csoport:**
ARANYKERESZT gyógyszerár, Gróf Teleki Pál-u. 2. (Zsigmondovits és Martinovich) 16-32.
KORONA gyógyszerár, Hitler Adolf-utca 1. (Dr Rácz Rezső) 13-76.
DIANA gyógyszerár, Ghillányi-u. 18. (Sebestyén A.) 32-58.
SENYT ISVTAN gyógyszerár, Mikszáth Kálmán-utca 52. (Dr Raáber A.) 14-44.
 A gyógyszerárak éjjeli szolgáltatás szombat reggeltől a következő szombathoz tartozik.

Szent László nyomda rt.
 Szilágyi Dezső-u. 5.
 Mindenféle nyomtatványokat izlésesen készít.

RÁDIÓ

VASARNAP, APRILIS 16.
 Budapest I.

- 7.30 Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Összefoglaló beszéd.
- 8.55 Anyák öt perce.
- 9.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Szt. Flóriánról elnevezett budai görög katolikus magyar plébániatemplomból. A szentbeszédet Puskás Lajos segédlelkész mondja.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvinyi templomból. Igét hirdeti Jóó Sándor dr. budapest-pasaréti lelkipásztor.
- 11.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet Vid József házfőnök mondja.
- 12.20 Levente felőra.
- 13.00 A Rádiózenekar műsorából.
- 13.45 Időjelzés, hírek, vizállásjelentés.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A földművelésügyi minisztérium rádióelőadássorozata.
- 15.45 Tessék választani.
- 16.55 Hírek.
- 17.00 Nótáink virágai.
- 17.50 Arany János és Petőfi Sándor barátságáról beszél Vajthó László.
- 18.50 Hírek.
- 19.00 Részletek Horváth Jenő verseiből.
- 19.50 Hangképek a vasárnap sportjáról.
- 20.10 Magyar zeneszerzők felőrája.
- 20.40 Dayka Margit emlékkönyvéből.
- 22.40 Zenekari művek.

Budapest II.
 22.10 Hangszerek — hangulatok.

HÉTFŐ, APRILIS 17.
 Budapest I.

- 8.35 Délelőtti muzsika.
- 10.15 A rádiózenekar műsorából.
- 11.15 Haydn: B-dur szimfónia.
- 11.40 Hamvas József előadása.
- 12.05 Roósz Emil szalongyűjtése.
- 13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröske-

- reszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Légierők zenekara.
- 15.00 A rádiózenekar műsorából.
- 16.00 Farkas László megemlékezése.
- 16.15 Rádiózenekar.
- 17.00 Dr Kikics Aladár előadása.
- 17.15 Magyar zeneszerzők felőrája.
- 17.45 Gárdos Kornélia verseket mond.
- 18.00 Papp Viktor előadása.
- 19.00 Fráter Lőránd dalaiból.
- 19.50 Az Operaház zenekara.
- 21.20 Új német filmmuzsika.
- 22.40 Szórakoztató zene.
- 23.25 Táncoló billentyűk.

Budapest II.
 22.40 Szórakoztató zene.

KEDD, APRILIS 18.
 Budapest I.

- 8.35 Zenekari muzsika.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.15 Szalonötös.
- 11.40 Hevessy János előadása.
- 12.05 Szórakoztató muzsika.
- 13.30 Honvédeink üzennek. — A Vöröske-
- 14.00 Weidinger Ede szalonzenekara.
- 15.00 A rádiózenekar műsorából.
- 16.00 Gyermekdelután.
- 16.30 Wagner: Trisztán és Isolda.
- 17.00 Magyar nótáest.
- 17.55 Új Európa vagy robszolgaság.
- 18.20 Magyar zeneszerzők felőrája.
- 19.00 Barabás Sári éneke.
- 19.20 Bágyoni Váro Andor beszél a stukkaviharról.
- 19.30 A könnyű zene mesterei.
- 20.25 Légóltalmi közlemények.
- 20.40 Mecseki Rudolf és Szonyi Jenő két-zongorán táncszámokat játszik.
- 21.00 A müncheni Filharmonikusok Budapest.
- 22.40 Magyar nóták.
- 23.20 Haydn: Üstök szimfónia.

Budapest II.
 17.30 Mezőgazdasági felőra.
 22.40 Szórakoztató zene.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Eladó sürgősen magánháza nagy udvarral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné, Szigligeti-u. 12. Telefon 28-74. 728

XII. Pius pápa élete és válogatott beszédei kiadóhivatalunkban kapható. 797

Teljesen jókarban levő fehér konyhabutor eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774

Gondtalan megélhetést, életfogytigani ellátást, ruházatot, lakást, zsebpénzt adna nyugdíjas jegyzőcsalád, vidéki vagy helybéli házvételre fejében egyedülálló urinőnek, vagy urnak. **Jelínek** ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 837

Gyulán tizenöt katasztrálisoid, Bakonyszegen tizhold jöminőségű fölbittok sürgősen, olcsón eladó. **Jelínek**. 838

Francia-utcában három lakásos téglaház eladó. — Kálvária-utcában magánháza 18.000.— Összkomfortos több magánháza eladó. **Jelínek**. 839

Tizezer pengőért eladó százhuszezer pengőért erő ötlakásos bérlőház egyhated része, vételár fele havi részletben is fizethető. Tőkebefektetésre nagyon alkalmas. **Jelínek** ingatlaniroda. 840

Eladó: Női tavaszi kabát, 31-es új gyermek félcipő, 10 éves leányka részére nyári ruhák, magyar ruha, ingek, 8 éves részére tavaszi kabát, egyszerű babakelengye. Karácsonyi püspök-u. 52. sz. 765

Mély gyermekkosci eladó, jókarban. — Ara 200 pengő. Szaniszló-u. 41. szám. 835

Új, csínáltott fekete lakkcipő 38-39-es eladó. Cim a kiadóban. 803

Szövöszék, nagy keményfa, teljes felszereléssel eladó. Beregi, Ghillányi-u. 82. 835

Jókarban levő segédmotor eladó. Erdőkődni dr. Dobay Kálmán, Szaniszló-u. 4. Telefon 11-15. 831

Kulcsos löszerszámot és fedél nélküli hintót, méhkest vennék. Korda, Ervasad. 811

Méhcsaládok kaptárba eladók. Fugyivásárhely, Horthy-u. 101. sz. 834

Fűszerüzlet központban szép berendezéssel olcsón eladó. **Jelínek**, Teleki-u. 2. 841

Férfikerékpárt vennék privátot, jó gumikkal. Telefon 22-99. 830

Fotel jókarban, 2 darab eladó. Kereszt-u. 9. 823

Különféle

Fertőtlenítést, poloska, molc és mindennemű férgek irtását 38 évi gyakorlattal vállalja, Varga, Dankó Péter-utca 6. Telefon 27-56. 813

Paragázzal poloskát, molyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutorás, Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

Aldozási koszorúk, menyasszony és koszorusleány művirág fejdisek és kézi-csokrok. Ezüst- és aranylakodalmakra csokrok és kosarak olcsón, szép kivitelben megrendelhetők. Ruhákra virágok raktáron, azonkívül hozott anyagokból is olcsón készülnek. Karácsonyi püspök-u. 52. (Erzsébet-ligeti sportpályánál.) 776

Pianót bérbe vennék. Liszt Ferenc-utca 38. 836

Kévéházakban és vendéglőkben terjesztik a „MAGYAR LAPOK”-at.

Kofferek, aktatáskák, retikülök, erszények készítése, javítása legmegbízhatóbban 30 éves gyakorlattal bíró mesternél. Kugler, Alapi-u. 6. 822

Készítési és Riadótervek készítése munkatorlódas miatt egy héttel nem vállalom. Csáky-u. 62. 832

Varrógépjavitás egy évi felelősséggel **Jakab** műszerésznel. Kossuth-u. 5. Te-

Fajgyümölcs, főképp fajalmák megtermelését felesbe vállalom. Zámbo gyümölcsfaszakértő, Szacsavay-u. 17. pincében. 826

Allást nyec

150 DARAB birkához juhász karesztetik azonnalra. Balogh vendéglő, Mussolini-tér 5.

PETŐFI és **Vörösmarty** utcák környékén lakó újságkészítőt azonnaira felvesszünk jó fizetéssel. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

REGGELI lapkihordásra kézbesítőt felvesszünk jó fizetéssel, azonnalra. **Teleki,** vagy **Csáky-utca** lakók előnyben. Jelentkezni lehet a „Magyar Lapok” kiadóhivatalában.

Fiatalt mindenese leányt felveszek azonnalra vagy elsejére. Meszes, Püspök-u. 13. 828

A **fugyivásárhelyi** körjegyzőségnél egy népmozgalmi nyilvántartói díjnoki és két kisegítő állás van üresedésben. Elsősorban az adó és közzelátási ügyekben jártas, olyan férfiak jöhetnek tekintetbe, akik állandó alkalmazást keresnek. A díjnoki állásra nők is pályázhatnak. Az okmányvitő pályázati kérvények hozzám nyújtandók be. Rogge Károly vezetőjegyző. 824

Allást keres

Könyvelésben, gépirásban, levelezésben jártas férfi, román, német, francia nyelvismerettel állást keres. Megkereséseket „Komoly munkaerő” jelígre kiadóba kér. 827

IV. gimnázista irodába, üzletbe gyakorolnak ajánlkozik. Cim a kiadóban. 826

Mérlegképes főkönyvelő nagyobb iparvállalatnál állást keres. Megkeresést „Főkönyvelő” jelígre Rudolf Mosse Hirdetőirodába, Rákóczi-ut 2. 819

Mérlegképes könyvelő öskeresztény, nagy gyakorlattal állást keres vagy könyvelést vállal. „Okleveles közzgazda” jelígre. 829

Tisztviselő többévi irodai gyakorlattal, kezdő gépirással állást keres. Cimeket a kiadóba kér. 794

Házmesteri lakásért takarítást vállal fiatal házaspár. Cim a kiadóban. 812

Nyugdíjas pénzügyi főtisztviselő nagyobb vállalatnál elhelyezkedést keres. Megkeresést „Nyugdíjas” jelígre Rudolf Mosse Hirdetőirodába, Rákóczi-ut 2. 818

Lakás

Intellektuális foglalkozású férfi eszterény, csendes, tisztla butorozott eszobát keres. Cimeket a kiadóba kér. 726

KIADÓTULAJDONOS:

SENYT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

A kiadóhivatalban talál: **Dr. Pál Árpád** (főszerkesztő) és **Dr. Vitéz Jeromos** (kiadóhivatalvezető). A Szent László-nyomda R. T. igazgatója.

Készít a Szent László-nyomda r. t. kérfőzőgépén, Nagyvárad, Szilágyi